

média technika

BROADCAST - FILM - MULTIMÉDIA - PRO AUDIO - VIDEO

XVIII. évfolyam 10. szám 2011. október Ára: 895 Ft

IBC 2011 AMSTERDAM

A broadcast világban szeptember a kötelező találkozók ideje, aminek a helyszíne immár sok-sok éve a Holland kikötőváros Amszterdam. Az IBC ami a legjelentősebb broadcast kiállítás Európában ilyenkor az új bejelentésektől és megannyi újdonságtól hangos, amire nemcsak hogy érdemes, de kötelező is odafigyelni. Bódi János és Kenderessy Miklós a hazai szakma kiváló és hozzáértő szakemberei ezúttal együtt vállalták a tudósítói feladatot, hogy beszámoljanak olvasóinknak a legjelentősebb amsterdami eseményekről, kiállításról és kiállítókról, melyek között idén hazai vállalatot is köszönhetünk. A Studiotech Hungary Kft. amely a nagy

nemzetközi Studiotech csoport magyarországi tagja, idén közösen állított ki a belga, len-

gyel, algériai és az újonnan nyitott marokkói irodával.

▶ **Cikkünk a 8. oldalon**



Új keverőterem a Focus-Foxnál

A Focus-Fox tulajdonosai, és munkatársai a közelmúltban úgy határoztak, hogy létrehoznak egy keverő-fényelő-mozihelyiséget is, melyben a készülő munkák a legszigorúbb képi-, és hang szabványoknak is maradéktalanul megfelelnek. Ebből a célból építették meg telephelyükön azt az impozáns keverőtermet, mely felszerelésével és kialakításával, bátran mondhatjuk, világszínvonalat képvisel!

▶ **Cikkünk a 26. oldalon**



DIGITAL SIGNAGE

LED Invázió a szigeten

Évekkel ezelőtt még csoda számba ment, amikor az első LED-es felületek megjelentek a Szigeten – akkor még nem is ez volt a fesztivál hivatalos neve. A 2004 előtti időszakban a Rock'n'Roll tiszta valójában

volt jelen, aztán elkezdődött a „LED virágzás” időszaka, aminek fejlődése nyomán idén már forradalomról beszélhetünk.

▶ **Cikkünk a 30. oldalon**



Gaskó Balázs

8 éves kora óta szerepel a Magyar Televízióban. Takács Vera szerkesztő műsoraiban mondott verseket, és játszott néhány sorozatban, de közben rádiós feladatokat is kapott, és kisfilmekben is szerepelt. Amikor befejezte a középiskolát indult a Kölyökidő, amiben azután az

egész ország megismerhette kedves mindig mosolygós arcát. Napjainkban állandó szereplője az MTV magazinműsorainak, és minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a nézők egyik kedvence.

▶ **Cikkünk a 18. oldalon**





Üdvözöljük a televíziós műsorkészítés legizgalmasabb formájánál, az élő adásnál!

Bemutatjuk a világ leghaladóbb élő adásra készített produkciós mixerét! Az ATEM mixereket a fejlett technológia és a nagyteljesítményű funkciók sora jellemzi, legfőképp a jól ismert M/E dizájn, ami gyorsrá és könnyűvé teszi a munkát. Az SDI alapú felépítéssel és a HDMI csatlakozókkal elérték, hogy a mixer HDMI kimenetű konsumer kamerákat és számítógépet is tud fogadni. Az új ATEM mixert, a Blackmagic Design technológiája és minőségi követelményei szerint teljes mértékben újratervezték. Több kamera élő kapcsolásával a legolcsóbban és leggyorsabban lehet videó műsorokat készíteni.



Élő kreatív erő

Hozza ki a legkreatívabb megoldást az élő műsorok készítése során vágással, átúszással, wipe-pal, DVE-vel és más grafikai trükkökkel, illetve azok sorozatával! Töltsön klipeket a két média lejátszóba, és készítsen izgalmas egyedi animációs átmeneteket! Az ATEM rendelkezik még beépített DVE 3D borderekkel, fényforrás- és árnyékkészítési lehetőséggel. Ezeken kívül a DVE is használható átmenetek készítésére.



Hihetetlen tulajdonságok

Egyedül az ATEM rendelkezik négy upstream keyerrel, közülük mindegyiknek van független chroma-, pattern-, formált- és lineáris keyere, két downstream keyere, grafikus alakzatok (wipe-ok), átmenetsorozatok készítésére lehetősége. A mixernek van két beépített média lejátszója, és többek mellett DVE – átmenetek is készülhetnek. A beépített multiview monitorozással (SDI vagy HDMI csatlakozások alkalmazásával) láthatók a kamerák képei, a preview és a program kimenetek. Így az ATEM tökéletesen használható telepített eszközként külső helyszíneken.



Több csatlakozás

Az ATEM-nek több SDI és HDMI csatlakozója van professzionális SDI kamerák és HDMI-csatlakozós konsumer kamerák fogadására, melyek mindegyike a csatlakoztatás után ismételt szinkronizáláson esik át. A mixernek hat program kimenete van, melyeken keresztül sokféle formátumú, így SDI/HD-SDI, HDMI, HD komponens, és USB 3.0 jeleket lehet kapni a lekonvertált SD-SDI és a kompozit videó mellett. A multiview monitor SDI és HDMI jelekkel működik, ezeken felül három AUX kimenet is rendelkezésre áll.



Tettekre építve

Az ATEM a mindenki által ismert M/E stílusban kezelhető, a munkafolyamat azonnal felismerhető, használatával a műsorkészítés gyors és egyszerű. A mixernek szoftver-bázisú vezérlő panele van Mac-re és Windows-ra egyaránt. Ha hardveres kontrol panelre van szükség, akkor egy ATEM 1 M/E Broadcast Panel hozzáadásával igazi broadcast fokozatú megoldást kapunk. Az ATEM a nagy megbízhatóságú broadcast minőség fenntartása érdekében hitelesített FAA operációs rendszert használ.

ATEM 1 M/E Production Switcher

Teljes 2 RU-s ATEM készülékhez Mac és Windows vezérlő szoftverrel

€1.745*

ATEM 1 M/E Broadcast Panel

Hagyományos M/E stílusú broadcast hardver vezérlő panel

€3.495*

Digitális reklámtechnikai megoldások

Az LG Electronics hazánkban is elérhetővé tette az EzSign digitális kijelző-technológiáját, amely egy televíziós műsorsugárzással kiegészített digitális reklámtechnikai rendszer. Az EzSign kis- és középvállalatoknak, köztük elsősorban éttermeknek, báróknak, kávézóknak, orvosi rendelőknek nyújt egyszerű és költséghatékony megoldást.

Az EzSign tv az LG első olyan digitális reklámtechnikai megoldása, amely televízió is egyben. A tv funkció külön hardver hozzáadása nélkül működik a reklámokhoz való tartalmak pedig egyszerűen előállíthatóak.

A készülékhez adott szoftver rendkívül könnyen használható sablonokat tartalmaz a különböző szektorok igényeihez igazodva. A felhasználók az LG EzSign Editor szerkesztőprogrammal könnyedén személyre



EZSIGN
TV Signage Solution

szabhatják a megjeleníteni kívánt tartalmakat. A felhasználóknak nincs más dolguk, mint egy számítógépen kiválasztani az ingyenes sablonok közül a nekik tetszőt, majd hozzáadni szövegeiket és képeiket, végül pedig feltölteni a tartalmat a kijelzőre egy USB meghajtón keresztül.

Az USB lejátszás funkció egyszerű, mégis átfogó megoldást kínál az LG EzSign TV telepítésére és a különböző tartalmak lejátszására úgy, hogy nem szükséges további média-lejátszókat vagy külső eszközöket (pl. DVD lejátszó vagy számítógép) csatlakoztatni a tv készülékhez.

Az EzSign TV-t így külső cégek bevonása nélkül üzembe helyezhető és üzemeltethető, amellyel pénzt és időt lehet megtakarítani. A tévé csak rek-

TÉMÁINKBÓL

HÍREK

- 4 Duna TV műholdváltás
- 5 Media Network Blackmagic bemutató

KIÁLLÍTÁS

- 9 IBC 2011 Amsterdam
- 15 Magyarok az IBC-n

VIDEOTECHNIKA

- 21 3D előrejelzés
Panasonic szemmel

INFÓ

- 32 Mesterkurzus a Fuji támogatásával

APROPÓ

- 38 Requiem egy Auláért

lámüzenet sugárzására, vagy kizárólag tévéként való üzemelésre is beállítható. A készülék a legnépszerűbb 32 és 42"-os méretekben kapható.

Az EzSign a 2011-es InfoComm kiállításon – a legnevezebb kereskedelmi audió/videó eseményen megkapta a Commercial Integrator legjobb digitális reklámtechnikai hardverének járó elismerését. Ezen felül a készülék Energy Star 4.1® és EcoSmart™ minősítéssel rendelkezik, igazolva az alacsony energiafogyasztást.

(x)

HIRDETÉS



PLAYBOX
TECHNOLOGY

100% funkcionalitás 25% költség. SD, HD és Streaming

A PlayBox Technology gyökeresen megváltoztatta a televíziós műsorszórás piacot örökre. Több mint 8000 SD, HD és a DVB csatornát üzemeltet több mint 100 országban. 100% funkciók 25%-ot fizet.

A PlayBox modulokkal időt, pénzt és nem utolsósorban emberi munkáerőt takaríthat meg. Költséghatékony megoldás, ami kedvező lehet azoknak a magyarországi felhasználóknak, akik automatizált adás-lebonyolítást szeretnének megvalósítani - a lehető legjobb áron.



Ez mind szép, de mi kell még hozzá? Igazán nem sok: egy számítógép, egy kompatibilis célhardver és egy kis képzelőerő. Képzelőerő ahhoz, hogy belássuk, milyen egyszerűen és könnyen lehet áttérni egy teljesen új technológiára, megkönnyítve ezzel mindennapi munkánkat. Azt, hogy az előző mondat helytálló, a magyarországi felhasználók visszajelzései és saját tapasztalataink bizonyítják. Ha jobban meg szeretné ismerni a PlayBox rendszert, kérjen.

Demó Időpontot

Díjazták az RTL Klub riporterét

Nagy Zsófia, az RTL Híradó miskolci és debreceni tudósítója kapta a „Természetölelő” című hatperces riportfilmjéért a Magyar Telekom és a vállalat által januárban alapított Fenntarthatósági Média Klub közös, "hello holnap!" sajtódíját, valamint az azzal járó egymillió forintot.



A díjátadás pillanata: a színpadon középen Nagy Zsófia a "hello holnap! Sajtódíj" idei nyertese. Foto: RTL Klub

A díjat a Telekom és a Kultúrpart által negyedik alkalommal megrendezett Fenntarthatósági Napon adták át a Millenáris Parkban szeptember végén. A sajtódíj mellett a Fenntarthatósági Napon hirdették ki a fenntarthatóság témájában kiírt kreatív pályázat nyerteseit is.

A fenntarthatóság eszméjének terjesztése és közérthetőbbé tétel-

le az egyéneken kívül a vállalatok és a média feladata is. A fenntarthatóság népszerűsítése érdekében a Telekom előbb a legjelentősebb hazai médiumokat felkérve életre hívta a Fenntarthatósági Média Klubot, majd velük közösen júniusban meghirdette a hello holnap! Sajtódíjat. Az újságírók a fenntartható fogyasztás, esélyegyenlőség, sze-

génység, környezetvédelem, önkéntesség és klímaváltozás témáiban küldhettek pályaműveket. Pályázni a 2010. szeptember 1. - 2011. augusztus 1. között a nyomtatott és az online sajtóban, valamint bogfelfületen megjelent cikkel vagy televízióban, rádióban elhangzott adással lehetett.

A pályázatra 46 újságírótól 30 pályamű érkezett, amelyek közül a Fenntarthatósági Média Klub tagjaiból (RTL Klub, TV2, Sanoma, Class FM, CEMP csoport (Index), Origo, Metropol, Axel Springer, Est Média, Magyar Telekom) álló zsűri Nagy Zsófiának, a „Természetölelő” című rövid dokumentumfilmjének ítélte oda a sajtódíjat és az ezzel járó pénzdíjat. A városból faluba költöző fiatalok történetéről először cikk készült, majd a pályázó a sajtódíjra egy kisfilmet is készített. A filmet több televízióban vetítették már.

Az újságírók mellett idén is gondoltak a kreatív fiatalokra a szervezők. A Fenntarthatósági Nap 4 pályázatára olyan zeneszámokat, kisfilmeket vagy egyéb kreatív munkákat vártak, amelyek a nap során is körbejárt témák – szegénység, víz, felelős kommunikáció – valamelyikéből kerültek ki.

A FENNTARTHATÓSÁGI NAP 4 NYERTESAI KATEGÓRIÁNKÉNT A KÖVETKEZŐK LETTEK:

- Zene: Nagy Lajos – Jövőtök
- Film: ELTE EKSZ – Ha a szelektív beszélni tudna
- Kreatív: Varga Livia – Tudtad?
- Közönségdíj: Bende Márta – köztéri díszkút

Míg a tavalyi Fenntarthatósági Napon közel 1200-an, addig idén 1700-an kerültek közelebb a fenntarthatóság fogalmának megértéséhez. A szakmai előadások mellett a kilátogatók kipróbálhattak alternatív meghajtású autót, kóstolhattak fair trade kávé és teát, megnézhettek hulladékból készített kreatív tárgyakat, de akár flashmob részesei is lehettek. A fesztiválkonferencia résztvevői a szekcióbeszélgetések szüneteiben a Fenntarthatósági Nap 4 pályázatára készült alkotásokkal is találkozhattak.

A szakmai előadások a fenntarthatóság három pillérére – társadalom, gazdaság, környezetvédelem – épültek, amelyek mellett idén, 2011. Önkéntesség Európai Éve kapcsán az önkéntesség is helyet kapott. A szegénység témájú beszélgetésen az integrálódás, kilábalás

lehetőségeit latolgatták a résztvevők. A víz téma kapcsán többek közt dr. Fülöp Sándor, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa és dr. Juhász Árpád geológus a Duna Stratégián túl arról diskurált, hogy a klímaváltozás hogyan hat a vízkészletre. A hello holnap! Sajtódíj szerepe is felmerült a felelős kommunikációról szóló szekcióbeszélgetésen, amelyben a különböző reklámtrükkökre és az álmagyar termékekre is felhívták a figyelmet a megszólalók.

A beszélgetéseknek mindenki aktív részese lehetett: a szakértők és a nézők hozzászólásait, az interaktív improvizációs színház magyarországi meghonosítója, a Momentán Társulat tette még közérthetőbbé, akik maguk, vagy a közönség bevonásával a hallottak alapján rövid színpadi szituációkat adtak elő. A Momentán Társulat mellett a nap moderátora, Novák Péter is megszólította a közönséget, így együtt keresték a megoldásokat a szakemberek, a civilek és minden érdeklődő.

www.helloholnap.hu

A Duna TV műholdváltása

OKTÓBER 24-ÉTŐL KETTŐ HELYETT EGYRŐL

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) tájékoztatja a Duna Televízió nézőit, hogy 2011. október 24-étől a közmédia műsorait egy műholdról, az Eurobird 9A-ról éri majd el. A döntést a párhuzamosságok megszüntetése és a nézők kényelmének biztosítása indokolja.

A Duna TV és Duna II Autonómia jelenleg két műholdról érhető el: az egyik a közszolgálati multiplexet sugárzó Eurobird 9A műhold (benne az m1, m2, m2 HD, Duna, Duna HD, Duna II és a Magyar Rádió öt csatornája), a másik a Thor műhold, amely csak a Duna TV műsorait továbbítja. A megújuló közmédia a párhuzamosságok megszüntetésével elsősorban a nézők kényelmét szolgálja, hiszen

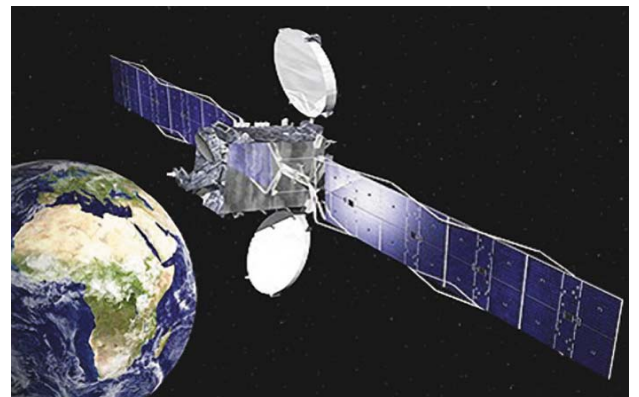
az összes közszolgálati műsort egy műholdról, egy parabolaantennával érhetik el.

A tervek szerint 2011. október 24-étől – parabolaantennával, szabadon fogható módon, előfizetésdíj-mentesen – kizárólag az Eurobird 9A műholdról lesznek elérhetők a Magyar Televízió mellett a Duna Televízió műsorai, és a Thor műholdon megszűnik a Duna TV kódolatlan sugárzása. A Thor műhold-

ról sugárzott műsorok nézőit szeptember 15-étől a képernyő alján futó feliratsík folyamatosan tájékoztatja az átváltsárról és a teendőkről. A kábeltéves előfizetéssel rendelkezők számára szolgáltatójuk automatikusan állal az új vételi lehetőségre.

KIKET ÉRINT KONKRÉTAN AZ ÁTÁLLÁS?

Azokat az egyéni műholdvevővel rendelkező határon belüli és



túli (európai) nézőket, akik saját parabolaantennával, előfizetési díj nélkül látják a Duna Televízió műsorait, és antennájukat a Thor műholdra (nyugati 1 fok) irányították. Érinti a kábeltelvízió hálózatokat üzemeltető vállalkozásokat, továbbá szállodákat, kisközösségi antennahálózatokat is, amelyeknek a fejlődésén a vevőantennát erre

a műholdra állították. Nem érinti a változás a MinDigTV (földfelszíni digitális műsorterjesztés) használóit, a kábeltévé, IPTV és az ún. DTH műholdas előfizetőket, továbbá a Duna műsorait az Eurobird 9A műholdról elérő nézőket. Szintén nem érinti a változás a tengerentúli nézőket sem.

KINEK MI A TEENDŐJE?

Célszerű minél hamarabb átfordítani a parabolaantennát a keleti 9 fok égi pozícióra, ahol jelenleg is elérhetőek a Duna Televízió műsorai. Ehhez legtöbbször antennaszerelet kell hívni. Az átfordítást követően be kell hangolni a közszolgálati multiplexet, ahol szabadon foghatóan elérhető nem csak a Duna Televízió két műsora, hanem az m2 és hat rádióműsor is. Ugyancsak elérhető a magyarországi lakcímmel rendelkező nézők számára az m1 műsora is, ehhez azonban be kell az MTVA-tól egy Conax-kódkártyát szerezni. Kábeltévé- és műholdas tévéelőfizetőknek vagy kisközösségi antennahálózatok használóinak nincs teendőjük, esetükben a szolgáltató végzi el az átállítást.

További információ:
 csorba.maria@mtva.hu,
 www.mtva.hu/vetel,
 MTVA KÖZÖNSÉGSZOLGÁLAT
 kozonsegyszolgalat@mtva.hu
 Tel.: +36 1 759 5050

A KÖZSZOLGÁLATI MŰHOLDAS MULTIPLEX VÉTELI PARAMÉTEREI:

Műhold: Eurobird 9A
 Keleti 9 fok
 Frekvencia: 11958 MHz
 Polarizáció: V (függőleges)
 Szimbólumsebesség: 27500
 FEC érték: 3/4
 Moduláció: DVB-S, QPSK, MCPC
 Képtömörítés: MPEG-2 SD és MPEG-4 HD
 Hang: MPEG-1 Layer II és AC3
 Műsorok (médiaszolgáltatások):
 m1 (kódolt), m2, m2 HD, Duna, Duna HD, Duna II, MR1-Kossuth Rádió, MR2-Petőfi Rádió, MR3-Bartók Rádió, MR4 Nemzetiségi Adások, MR5 Parlamenti adások, Katolikus Rádió

A Bulgaria On Air TV a PlayBox NewsAir-t választotta

Az elmúlt hónapban szeptember 9 -én pénteken kezdte meg működését a Bulgaria On Air TV és rádió állomás. Az új TV csatorna rendszeresen minden félórán gazdasági híreket sugároz, programjában az aktuális gazdasági és politikai témákra koncentrál, miközben a rádió részben átveszi a TV hírműsorokat elsősorban rockzenét kínál hallgatóinak.

Fontos hír az is, hogy a Bulgária On Air TV és rádióállomás hírszerkesztő rendszerként az egyre népszerűbb és egyre szélesebb körben alkalmazott PlayBox Technology NewsAir platformját választotta, melyet újabb sikerként könyvelhet a román broadcast megoldásokat kínáló vállalat. A PlayBox NewsAir egy teljes hírszer-

kesztő megoldás, amely egyeztetíti az összes munkafolyamatot amit napjainkban a médiában használnak, kezeli a gyorsan cserélődő híreket és kommentárokat. A NewsAir kezeli az élő vagy rögzített híreket és tartalmakat, kezeli a beérkező videókat, szövegeket, képeket, történeteket anyagait valamint a hírügynökségi tudósításokat, telefonhívásokat, grafikákat, és elhelyezi azokat az adásban.

A Bulgária On Air egy 25 fős licencet vásárolt, amin rendszergazdák, riporterek, rendezők, szerkesztők párhuzamosan egyszerre tudnak dolgozni.



Plamen Yordanov

A NewsAir egyébként egy teljes web-alapú megoldás, amely elérhető az interneten keresztül mindenki számára és kompatibilis minden létező operációs rendszerrel.

Plamen Yordanov műszaki igazgató elmondta: "Nagyon örülünk a NewsAir kínált lehetőségeknek. A könnyen kezelhető felület korszerű és könnyen kezelhető mindenki számára. A csapat már elkezdte használni az összes NewsAir potenciált és erőfeszítéseink eredményeként a nézők egyre jobb és minőségi műsorokat láthatnak a képernyőn. NewsAir



Bulgaria On Air TV

FUJINON FUJIFILM Manfrotto SWIT. GLIDECAM
 CAMPLEX AZDEN Camlight
 E termékek hivatalos magyarországi forgalmazója a Panaudio Kft.

AG-AC130 - AG-AC160 AVCHD

AVCHD / DV memóriakártyás kamera



3x1/3" 2,2 Mpixel
 U.L.T. MOS
 AVCHD és DV felvétel SD kártyára
 1920x1080
 HDMI és IEEE1393
 focus/iris/zoom gyűrű
 22x optikai zoom
 2xXLR hangcsatlakozó
 +48V fantomtáp
 intervallum felvétel
 pre-REC felvételi funkció
 2 db SD kártya aljzat



AG-AC160 kamera
 többlet tulajdonságai:
 választható 59,94Hz / 50Hz
 választható képkocka sebesség
 LPCM/Dolby Digital hang
 SD/HD-SDI kimenet

ÚJ!**AG-AC130
3150,- €****AG-AC160
3600,- €****BT-L2150**

Professzionális HD LCD monitor

nagy felbontású, nagy kontrasztú LCD panel
 Full HD, LED háttérvilágítás
 2x HD SDI, HDMI, YUV
 kompozit video, D-SUB
 1000:1 kontraszt
 gyors válaszidő
 különböző markerek
 hosszú élettartam
 mindössze 30 Watt fogyasztás

**ÚJ!****1500,- €****Camlight HORDOZHATÓ- ÉS STÚDIÓLÁMPÁK****PL-2500
LED riport lámpa****ÚJ!**

5600K, 750lux (2m), 27W
 fényerőszabályzás
 DMX512 vezérelhető
 3200K színkorrekciós szűrő, lágyító
 adatterről és akku.ról

**110.800,-****PL-4000D
LED riport lámpa****ÚJ!**

LED lámpa, 5600K
 1600lux (2m), 45W
 Gold/V-lock akkumulátorról és tápegységről
 fényerőszabályzás, fókuszálás
 2 db fénytelenítő
 3200K színkorrekciós szűrő
 lágyító, tápegység tartozék

189.900,-**AZDEN**audio technika
made in Japan**305ULX**

UNF ENG mikrofon szett

240 frekvencia
 High-Gain antenna
 klipsz mikrofon
 LCD kijelző
 ceruzaelemes működtetés
 XLR és miniJack csatlakozás
 fejhallgató kimenet
 50-15.000Hz
 RF zajzár
 hordtáska

**Akció!****144.900,-****SGM-PDII
kamera mikrofon**

kamera mikrofon

Phantom Power (11-52VDC)
 80-18.000Hz
 szuperkardioid
 SN: 70dB (1 kHz at 1% THD)
 robusztus fém ház
 XLR 3-pin, szélszívacs

**45.900,-**

1092 Bp., Ferenc krt. 26.
 Tel.: 456-3003, 456-3002, Fax: 217-1288
 www.panaudio.hu - studio@videopart.hu

Áraink nem tartalmazzák az AFA-t!

Rundown menedzsmet segít megtélni az on-the-fly helyzeteket, és ez lehetővé teszi, hogy minden műveletet simán meg tudjunk oldani. “

A Bulgaria On Air Media Group mely az MSAT és a Bulgaria Air légitársasági tulajdona több éves tapasztalattal rendelkezik a Play-

Box technológiai megoldások területén. Első, 2004-ben történt TitleBox és CaptureBox megrendelésük után, nem sokkal egy AirBox-ot vásároltak

annak érdekében, hogy egy erős és megbízható legyen a teljes munkafolyamat. A csatorna most kiegészült egy HD dual-channel TitleBox szer-

rel, ami 6 x SD TitleBox, 6 x AirBox, 5 x CaptureBox és egy SafeBox automatizált tartalom kezelő menedzsmet foglal magában. (x)

MEDIA NETWORKS

Blackmagic Design termékbemutató

A Media Networks Kft, a Blackmagic Design termékek hazai forgalmazója szeptember 29-én, a Graphisoft Ipari parkban található telephelyén termékbemutatót fogadta az újságírókat, filmes szakembereket, és érdeklődőket. A vendégek működés közben is megtekinthették, és ki is próbálhatták a Blackmagic Design legújabb fejlesztésű termékeit. Szembesülhettek a cég forradalmi áttörést jelentő, hasonló készülékekkel összehasonlítva hihetetlenül alacsony áraival, melyek a minőség színén tartása mellett ezeket a berendezéseket jellemzik.

A Media Networks Kft. szakemberei igyekeztek minden olyan technikát egy-egy működő installáció keretében összeállítani, mely a szakemberek érdeklődésére tarthat számot.

A kiállítás egyik leglátványosabb eleme a DaVinci Resolve vezérlőpanellel ellátott szinkorrekta volt, mely Linux és Macintosh platformon egyaránt működik, SD, HD, 2K, és 4K felbontású anyagokat is kezel valós időben, és akár 3D-s film fényelésére is alkalmas. A Resolve grafikus alrendszernek teljesítménye akár 16GPU-ig bővíthető. Vezérlőgombjai a kéz természetes pozíciójához közel helyezkednek el, és a szín,

a gamma, valamint az erősítés egyetlen mozdulattal, egyszerre állítható. Bármely színekre vonatkozó paramétere szabadon változtatható a kép egészén, vagy akár maszkokkal leválasztott területeken is. Ismert tény, hogy 1984 óta ezek az Emmy-díjas termékek uralták a televíziózást, és a filmipart. Az igazi érdekesség mégsem az „új” DaVinci Resolve tudásában, hanem az árban rejlik! A DaVinci Resolve szoftver önmagában 695 Euró, de a „vas”, azaz a hardveres vezérlő panel, és a fényelő szoftver is, együttesen már 20.975 Euróért elérhető. Ez az árfekvés jelenti a fentebb említett áttörést. A cég további kiállított termékeiről is csak úgy érdemes beszélni, ha rögtön az árat is melléírjuk, mivel a tudás, mely a készülékeket jellemzi, nem újszerű, viszont az ár, amennyiért azokhoz hozzájuthatunk, az az igazi érdekesség, mely „demokratizálhatja”, vagyis szinte bárki számára elérhetővé teheti a filmgyártást, a televíziózást.

Emeljünk ki a kiállított berendezések közül néhányat, és nézzük meg, hogyan alakul érték-arányuk a forgalmi árak ilyen drasztikus csökkenése után!

Az Atem 1 M/E-S broadcast panel, mely akár HD minőségű



DaVinci Resolve szinkorrekta

elő közvetítések lebonyolítását is lehetővé teszi, 3485 Euró ár-cédulát visel. A Smartview Duo, rack-be építhető, SD csatlakozással rendelkező monitor-egysége, mely két darab 8"-os, 3U rack méretű LCD panelt tartal-

maz, SD, HD, és 3Gb/s kompatibilis loop-olható bemenetekkel bír, csupán 495 Euróba kerül. A Hyperdeck Shuttle, SSD alapú kompakt rögzítő, mely 10 bites tömörítetlen SD/HD rögzítésre képes, és számos más

praktikus tulajdonsága mellett SD/HD, SDI és HDMI ki-, és bemenetekkel rendelkezik, csupán 245 Euróért kapható. A felsorolhatatlan számú kiállított készülék között láthatunk SSD alapú Hyperdeck kompresz-



ATEM 1ME Broadcast Panel



A látogatók és a Blackmagic szakemberei a kiállításon

szálatlan HD formátumot tudó stúdiómagnót 695 Euróért, Atem produkciós mixert 1745 Euróért, vagy Smart Controll univerzális mátrix vezérlőpanelt 355 Euróért.

A bemutatón számos szakmabeli meglepetéssel, csodálkozva nézegette az árcédulákat, és sokan fejben számol-

gatták, mennyi pénzt kellene összegyűjteniük ahhoz, hogy saját filmgyártó, vagy televíziós vertikumot állíthassanak össze. A kiállítás résztvevőit a Blackmagic Design szakemberei kalauzolták, és minden segítséget biztosítottak ahhoz, hogy a Media Networks Kft. által szervezett bemutatóról

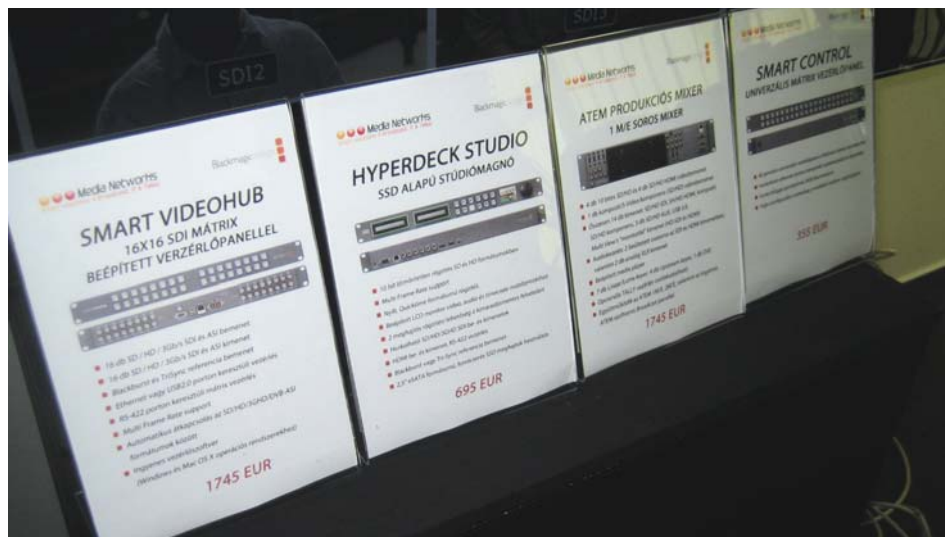
kellemes élményekkel távozthassanak.

Az eseményről, és a termékekről további adatokat, és információkat a www.medianetworks.hu honlapon találnak a téma iránt érdeklődők.

Steiner András



A Smart Duo 3U rack méretű LCD panelje



Néhány izgalmas árcédula

A Blackmagic Design a televíziós, filmes ipar számára videószerkesztő eszközöket, színkorrektorokat, routereket, diszk-rekordereket, és más egyéb, a mősorkészítéshez és az utómunkálatokhoz elengedhetetlenül szükséges berendezéseket állít elő. A termékek gyártása során a kiváló ár teljesítmény viszony mellett a minőség tekintetében is az élén jár. A cég a DeckLink Capture Card megjelenésével nemrégiben egy XXI. századi ipari forradalmat indított el, hiszen megfizethető árával, és minőségi kivitelével ez a termék áttörést jelent mindazok számára, akik profi SD-HD video formátumban szeretnének dolgozni, de nem kívánnak, vagy nem tudnak horribilis összegeket befektetni filmipari vállalkozásukba. Az árak letörése, és a minőség megtartása a Blackmagic Design további termékeinek fejlesztésénél is fontos cél maradt.

HIRDETÉS

AV MIXER & RECORDER

VR-5



USB VIDEO CLASS USB AUDIO CLASS V-LINK

www.rolandsystemsgroup.net

A világ első AV-keverője USB Live Stream támogatással

- 5 videó csatorna keverése – 3 SD videó forrás, PC bemenet, beépített videó lejátszó • 2 monó és 5 sztereó audio csatorna keverése, választható Audio Follow Video mód • Beépített scan converter a PC bemeneten • Beépített dupla, érintésérzékeny LCD monitor az egyszerű forrás-választás és PinP műveletek elvégzéséhez
- Három réteg kezelése, két videó forrás (PinP, keyer) valamint DSK (downstream keyer) • Beépített MPEG-4 felvevő/lejátszó (rögzítés SD kártyára) • USB eszközként azonnali Live Stream továbbítás számítógépre (Win, Mac)



Roland
Systems Group

IBC 2011

A broadcast világban, ha szeptember, akkor Amszterdam, így van ez már sok-sok éve. Régebben Brighton meg Montreux, bár akkor inkább nyáron. A lényeg ugyanaz, amerre mennek a gyártók, mi megyünk utánuk, még jó, hogy elég kellemes helyekre.

Amszterdam pedig ilyen, ilyen volt és vélhetőleg ilyen is marad. A csatornák, műemlékek, múzeumok, jellegzetes építészeti megoldások tanulmányozására vagy a gyönyörű környék felderítésére sajnos nemigen van idő, a kiállítás és konferencia ilyen szempontból erősen zavaró körülmény. Legfeljebb az esti vagy éjszakai órákban lehet egy kis időt szakítani egy jellegzetes negyed ismételt felderítésére. Ebben nem csalódhatunk, ez mindig ugyanolyan és mindig kicsit más. Az biztos, hogy az utcákon sok bámésköző kollégával találkozhatunk, különösen, ha jó az idő. Idén erre nem panaszkodhattunk.

De térjünk át a kiállításra. A szervezők évről évre büszkén mondják, mennyivel több a látogató. Így volt az idén is, amikor az 50.462-es szám 4%-kal haladta meg a korábbi, akkor, amikor a gazdasági válságból még nem lábaltunk ki. Az ember érzése azonban az volt, hogy az látogatók mintha rövidebb időre, többnyire a hétvégére jöttek volna. Ezzel szemben a több mint 1.300 standon a kiállítók nagyobb számban várták az érdeklődőket, ők a világ mintegy 140 országából érkeztek. A szakma számos képviselője részt vett a kiállítással párhuzamosan tartott konferenciákon. A kettő sajnos gyakorlatilag szinte kizárja egymást, hiszen a 13 hatalmas csarnok, plusz a szabadtéri területek bebarangolása leküzdhetetlen feladat, különösen, ha az ember hosszabb – rövidebb időt eltölt az öt érdeklő standokon, ami a bemutatott termékeket figyelembe véve önmagában is tetemes idő. Nincs más hátra, szelektálni kell, ami nem egyszerű feladat. Van, amit hivatalból meg kell nézni, van, amit mindenképpen

meg akarnak mutatni és van olyan, ami egyszerűen érdekes. Ilyen például a „Production Village” vagy a „FutureZone”. Ez utóbbi rejtja a kutatási eredményeket, a kísérleti megoldá-



sokat, amikből talán lesz valami, talán nem, majd a gazdaságosság és a piac eldönti. Itt kell megemlíteni a japán NHK SuperHi-vision technológiáját, aminek a fejlődését évek óta figyelhetjük. Itt kapott helyet a speciális 42 hangszórót tartalmazó térhatású gömbsugárzó, a FascinateE cég 180 fokos szögben felvevő tükrös kamerarendszere és a Fraunhofer intézet ugyancsak tükrös 3D Omni-Campanoráma szerkezete, hogy csak néhányat említsünk.

Az új technológiai megoldások egyik fellegvára a Connected World pavilon, ahol az IPTV alkalmazások, különböző set-topboxok, a hagyományos televíziós jeltovábbításra ráépülő extra szolgáltatások, hibrid TV technológiák, közösségi TV megoldások kaptak helyet. Itt döbrent rá az ember, vannak még kiaknázatlan lehetőségek a pénzért nyújtott többszolgáltatások területén, akkor, amikor a hagyományos televíziózás jövője már-már megkérdőjelezhető.

Meg kell említeni a 3D televíziózást is, mely kétségkívül ter-



jed, ha nem is olyan ütemben, mint egyesek várták. Több kiállító mutatott be ilyen felvevő eszközöket, jelfeldolgozó és rögzítő berendezéseket és különböző elven működő, igen

látványos megjelenítőket. Volt népszerűsítő előadás, az eredményeket és a nagyszabásúterveket bemutató sajtótájékoztató. James Cameron meggyőzően dicsérte ezt a technológiát, az IBC területén lévő „bigscreen”-



ben több 3D-s filmet is vetítettek (Transformers 3, Titanic 3D-s változata, stb.) Egyre több cég ajánl teljes megoldást ilyen műsorok előállítására. A tény viszont az, hogy például Amerikában a rendezők és producerek többsége még nem nagyon rajong ezért a technológiáért, hiszen jóval drágább a hagyomá-

nyos filmgyártásnál és a nézők ezt a többletet általában nem hajlandók megfizetni. Ezen túlmenően a forgatás és utómunka bonyolultabb, nagy odafigyelést igényel, hogy a néző fejfájás nélkül érezze valóságosnak és ugyanakkor nem öncélú, meszterként próbálkoznak. El kell ismerni ugyanakkor, hogy erőteljes törekvések vannak az olcsóbb, de jó képminőséget biztosító megoldások felé és ezek egyre sikeresebbek.

A kiállításon megfigyelhető volt, hogy a professzionális és broadcast eszközök szinte mindegyike HD (de SD kompatibilis), legtöbbjük már 3Gb/s-os, azaz képes kezelni a 1080p-t. Terjed a 4K felbontás, több ilyen eszköz, köztük kamera is bemutatásra került. Előadás keretében is részletezték az ebben rejlő lehetőségeket, a jobb képminőség előnyeit. Nagy szerepet kaptak az elektronikus filmgyártás esz-

technikai fejlődés eredményeként születhettek meg. Ez a fejlődés az évről évre hatékonyabb kompresszió területén is megfigyelhető, erre példa a Panasonic új AVC ultra kodekje is.

Az IBC egyik tanulsága, hogy az önálló termékek mellett inkább a teljes munkafolyamatra kínálnak megoldást, ezeket próbálják minél jobban automatizálni. A broadcast világban ma a fájlok az egyeduralgok, ezeket kell rögzíteni, feldolgozni, továbbítani, megoldani ezek lehetőleg automatikus minőség ellenőrzését, szükség esetén a legkevesebb minőségi veszteséggel járó konverzióját.

Az új eszközök, technikai újítások, töménytelen szoftver és „vas” egész napos emésztése után felüdülést jelentett egy-egy sör az IBC „beach” valamelyik rendezvényén vagy a város egy hangulatos éttermében. Mindez kell ahhoz, hogy a következő



közei, új és igen sikeres termék többek között a SONY új F65-ös kamerája, mely nem utolsósorban kedvező árával válhat népszerűvé. Általánosságban is kijelenthető, egyre több az alacsonyabb árfekvésű, de igen jó minőségi és megbízhatósági paraméterekkel rendelkező termék, melyek az egyre gyorsabb

nap újult erővel vesse bele magát az ember a broadcast világ útvesztőjébe. Nem csoda, hogy az alig öt nap gyorsan eltelik, itthoni feladat pedig a látottak, tanultak rendszerezése. Legközelebb pedig minden kezdődhet előlről, de valahol így van ez rendjén.

Bódi János

DREAMS, IDEAS, REALITY

Panasonic az IBC-n

A NAB kiállítások alkalmával meggyőződhattünk, hogy a Panasonic Amerikában nagyon otthon van. Most az IBC-n ismét láthattuk, Európában is. Álmodok, elképzelések, valóság szlogen alatt tartották sajtótájékoztatójukat és jelentettek be több új terméket, illetve azok európai megjelenését. Új kamerák, monitorok, mixer, új kodek és a 3D térnyerése - hogy csak néhányat említsek.

KAMERÁK

Több kamera már bemutatásra került az idei NAB-on, ezek közül is kiemelendő az AVC-intra kodekkel kiegészült AG-3DP1 dupla lencsés 3D kamera, erről korábbi számunkban már megjelent ismertető. Az IBC keretében most Európában is bemutatották, 2011. decemberétől rendelhető, listaára 27.000 EUR.

Ugyancsak a kiállításon mutatta be Christian Sokcevic, a Panasonic Professional AV Europe igazgatója az Európában is elérhető AK-HC3500 típusú HD stúdió kamerát, mint egy komoly lépést a stúdióbeli alkalmazások irányában. A cél, hogy teljes rendszereket kínáljunk mind stúdiós, mind közvetítő kocsis igények kielégítésére – emelte ki az igazgató. A 1080 50i és 60i módban is működő kamera három 2/3"-os, 2.2 megapixel-es IT-CCD szenzor-



A Panasonic standja

ral, 14 bites AD konverterrel és 38 bites képfeldolgozó processzorral rendelkezik, érzékenysége nagy (50i módban F11 2000 Lux-nál), jel/zaj viszonya 60dB. Az igen kontrasztos felvételi kö-

rülmények között részletgazdag, éles kép érhető el a DRS (Digital Range Stretch) funkció segítségével. A „skin tone” és a „smoothness” itt is valós időben állítható. A vállkameraként

zóval, prompter, monitor, aux (ret video/prompter2), mikrofon, intercom és gen-lock csatlakozással rendelkezik. Rendszerbe illesztéskor optikai kábelben az AK-HC3500 CCU és az

AK-HRP935 panellel távvezérelhető, MSU-ként az AK-MSU935 használható, színes keresője az AK-HVF931A. Objektívként mind stúdió, mind ENG/EFP lencsék alkalmazhatók. 2012. elejétől vásárolható, várható ára 36.000 EUR.

Bemutatták a világszó HDC-Z10000 integrált dupla optikás 2D/3D kamerát, mely már megfelel az AVCHD 3D progresszív szabványnak. A kisméretű kamera broadcast minőségű képet produkál, kiváló hangminőséggel (Dolby Digital 5.1) egyetemben. Széles körben ajánlják, az amatőr alkalmazásoktól a professzionális forgatásokon át bizonyos broadcast felhasználásig. A kamera kompakt, költségkímélő. Dual 3MOS szenzora van, érdekessége még a két független, nagy átmérőjű F1.5 lencse, mely a tükröződések és szellemképek elkerülése érdekében „Nano Surface Coating” bevonattal ellátott. Jobb képfelbontást és jobb jel/zaj viszonyt eredményez az újonnan kifejlesztett „Crystal Engine Pro II” technológia. Az operatőröknek kedvez, hogy



AW-HE120





AV-HS 410

a zoom, fókuszt és az íriszt külön gyűrűvel állítható. A készülék el van látva Intelligent Auto (iA) funkcióval és a HYBRID O.I.S+ új típusú képstabilizáló technológiával, mely különösen hatékony például gyorsabb mozgású forgatások alkalmával.

Speciális alkalmazásokhoz készült az AW-HE120 integrált robotkamera. Az IP vezérlési lehetőséggel is ellátott pan-tilt fejű kamera mintegy 60%-kal kisebb és könnyebb elődjénél, az AW-HE100-nál, fogyasztása 21W. A full HD felbontásról a P2-es termékekben is alkalmazott 1/3", 2.2 megapixeles ULT (Ultra Luminance Technology) 3-MOS szenzor gondoskodik. A 20-szoros zoom lencsével a fókusztávolság 32.1 - 642 mm-ig terjed, szükség szerint ez növelhető a beépített 10-szeres digitális zoom funkcióval. Négyállású ND szűrővel, rendelkezik, többféle HD és SD formátumot támogat (1080 50i és 60i, 720 50p és 60p, 480/60i és 576/50i), el van látva HD/SD SDI, analóg komponens és HDMI csatlakozókkal. Képfeldolgozó áramkörei közt megtalálható DSP és DRS funkció, mellyel jól kezeli a váltó fény és kontraszt viszonyokat.

Kis méretének és az újonnan kifejlesztett mechanikus rendszernek köszönhetően igen széles tartományok között mozogtatható. A külön is kapható AW-RP50 távvezérlő igen precíz beállítást tesz lehetővé és mintegy 100 pozíció előre beállítható. Egy távvezérlőhöz 100 ka-



BT-L2150

mera kapcsolható. A igen széles körben alkalmazható kamera fehér és fekete színben kapható, listaára mintegy 7.500 EUR, az év végétől elérhető.

KÉPKEVERŐ

Az AV-HS400 sikere után most megjelent az AV-HS410, mely ugyancsak kompakt, 1 ME-s keverő, alkalmas mind 2D, mind 3D alkalmazásokra. Egyszerű kezelhetőség, ergonomikus gombkiosztás, áttekinthető funkciókijelzés, többképernyős megjelenítés – mind az élő közvetítések igényeit szolgálja. Az új felhasználói felület része a 7"-os színes LCD panel, melyen jól nyomon követhetők a beállítások, a ki és bemeneti videók valamint WFM jelek. A korábbi memória funkciók kiegészültek a video memória és a memória előnézeti funkció-

val, mely ugyancsak a kezelő munkáját segíti. A mixer technikai jellemzői közé tartozik, hogy a jelfrekvencia választható: 50 illetve 60 Hz, valamint a digital cinema miatt fontos 24 Hz. A 19"-os mixer bemenetei választhatók (SD/HD), az alaphoz kilenc bemenet (8 HD/SD SDI és 1 DVI-D) opcionálisan 13-ra bővíthető, maximum 10 kimenet lehet, alaphoz 5 HD/SD SDI és 1 DVI-D. Négy aux busz van, melyek közül az egyeshez átúszási funkció kapcsolódik. Valamennyi bemenet frame szinkronizátor tartozik, el van látva négy bemeneti upkonverterrel és 8 csatornához kapcsolódó video processzáló áramkörrel. Számos beépített effektelés DVE funkcióval rendelkezik, a chroma keyer Primatte algoritmust használ. Ezt a technológiát széles körben alkalmazzák filmes és televíziós felvételi és utómunkálati folyamatoknál. Az opcionális AV-HS047M7D panel segítségével a keverő 3D-s kamerák jelei között is tud vágni, 4 darab 3D-bemenet és maximum 5 darab 3D kimenet lehet. 3D-s alkalmazásnál a mixer videóképek pozicionálási korrekcióval is rendelkezik. A felhasználás rugalmasságát növeli, hogy a berendezés tartalmaz egy szoftver fejlesztői csomagot, mely új funkciók lehetőségét teremti meg. Az AV-HS410 idén decemberben lesz elérhető, listaára 11.000 EUR.

MONITOROK

A BT-LH sorozatú monitorokról a NAB kapcsán már írtunk, most a cég két új LCD monitort mutatott be, melyek elsősorban professzionális célokra alkalmasak, de a broadcast területen is felhasználhatók: BT-L2150 (fullHD 21.5") és BT-L1500 (WXGA 15.4"). Ezek két HD SDI, egy HDMI, egy YUV, egy kompozit video és egy PC, valamint hang bemenettel rendelkeznek, mindkettőnek LED háttérvilágítása van, fogyasztásuk alacsony. Alkalmaskak a digital cinema alkalmazásokhoz (24P), el vannak látva tally lámpával, blue-only funkcióval és összetett színbeállításokkal, valamint GPI vezérelhetőséggel. Elérhetőségük novemberre várható, irányár 1.600 illetve 1.400 EUR.

EGY KIS ÉRDEKESÉG

Az Atlantis űrsikló 33., azaz utolsó útján, mely egyben a NASA űrsikló programjának 135. küldetése volt, magával vitte a Panasonic AG-3DA1 Full HD 3D kamkorderét, mely az új AG-3DP1 elődje. Ezzel készítettek térhatású felvételeket a Nemzetközi Űrállomáson és dokumentáltak több tudományos kísérletet. Remélhetőleg ezek a felvételek elérhetővé válnak a nagyközönség számára is.



Panasonic AG-3DP1

IBC ÚJDONSÁGOK

Blackmagic Design

A Blackmagic Design jól ismert, rendkívül széles skálán gyárt broadcast berendezéseket a különböző kártyáktól, video konverterektől kezdve a routereken, keverőkön, diszkes rögzítőkön át az editáló és szinkronizációs eszközökig. Most három új rögzítőt mutatjuk be, az elsőkettőt a HyperDeck Shuttle és a HyperDeck Studio. Az előbbi a világ legkisebb felvevője, mely tömörítetlen videót rögzít. Az egység kicsi, akkumulátorról működik, kiválóan használható helyszíni felvevőként. A jelek rögzítése általában gondot jelent a kamerák vagy kamkorderek esetében, általában tömöríteni kell, ami minőségromlást eredményez. Erre kínál olcsó és jó megoldást a HyperDeck Shuttle, mely a kamera SDI vagy HDMI kimenetéről közvetlenül SSD-re (Solid State Disk, mely olcsó flash memóriát használ) rögzíti a 10 bites SD/HD jelet, nincs szükség kompresszióra, így a képminőség lényegesen jobb lesz, még egyszerűbb kamerák

kompatibilisek a legtöbb editáló, szinkronizációs vagy „finishing” szoftverrel, mint például FCP, Premiere Pro, After Effects, Da Vinci Resolve, Apple Color, stb. Az egység rendkívül könnyű, ugyanakkor igen masszív, ütős és rázkódás álló, így szinte bárhova elvihető és akár extrém körülmények között is használható, fogyasztása kicsi, működése halk. Maga az SSD 2.5”-es, alig nagyobb egy hitelkártyánál, egyszerűen bedugható a rögzítőbe. Editálás esetén a számítógéphez kapcsolódó külső eSATA dock segítségével közvetlenül, minden konverzió, átírás vagy járulékos eszköz nélkül használható, rendkívül gyors. Az egység kezelését tekintve igen hasonlít egy hagyományos VTR-hez. SDI-n vagy HDMI-n keresztül egyszerűen csatlakoztatható monitorhoz, így a helyszínen is lehetőség nyílik a kiváló minőségű kép megjelenítésére. Tájékoztatóul az amerikai ár 345 USD.

Az IBC-n bemutatták a HyperDeck Shuttle csatlakozó

A NAB-on bemutatott HyperDeck Studio hasonló elven működik, ugyancsak SSD-re rögzít, de itt két kártyának van hely, így a rögzítés folyamatos. Ezt elsősorban stúdiós alkalmazásokhoz fejlesztették, de jól használható közvetítő csomagokban is, sok esetben kiváltja a komolyabb szervereket. Kezelőszervei jobban emlékeztetnek egy professzionális VTR-re, rendelkezik jog/shuttle gombbal, van RS-422 interfésze. Nagyfelbontású LCD kijelzőjén megjelenik többek között a timecode, csakúgy, mint a színes kulcsképek. Mérete egy rack egység magas. Az SSD kártyák használatával lehetőség



RS-422-n keresztül vezérelhető. Ethernet csatlakozási felülete is van, így is kezelhető és konfigurálható. Amerikai ára 995 USD.

A harmadik eszköz az UltraStudio 3D, mely egy hordozható 3D-s rögzítő és bejártató. A Thunderbolt (akár 10 Gb/s –os adatfolyamot képes kezelni) technológián alapuló

lenlegi editáló szoftverekkel. A megoldás a Blackmagic Design ingyenes Media Express 3 szoftver upgrade-elt változata, mely már kezeli mind az „interleaved”, mind a dualstream jelfolyamot. Az UltraStudio 3D jól illeszkedik a 3D jelfeldolgozásba, rögzíteni és visszajátszani képes SDI-n és HDMI-n ke-



eszköz két 3Gb/s-os SDI vagy HDMI 1.4a, illetve analóg videojelet (analóg komponens, s-video, kompozit) fogad, kezeli mind az analóg, mind az AES/EBU hangot. Ezáltal szinte minden rögzítőhöz, monitorhoz, illetve kamerához csatlakoztatható. Támogatja a 8 illetve 10 bites tömörítetlen és a kompresszált video rögzítését és visszajátszását. SDI bemenete re-clock-olt, lehetővé téve gyengébb minőségű jelek fogadását. Rendelkezik RS-422 vezérléssel, genlockolható. Architektúrája 10 bites, támogatja a különböző szabványú jeleket a 1080 60p-s illetve 2K felbontásig. A jobb és bal szem képének megfelelő jelet teljes sávzélességben két külön fájlban rögzíti, ezáltal a minőség igen jó, de sajnos ez a rögzítési mód kevésbé kompatibilis a je-

resztül a „sidebyside”, „line by line”, „top and bottom” illetve SDI-n a „dualstream 3D”, HDMI-n keresztül pedig „framepacked 3D” jelfolyamokat. Az eszköz igen kedvező ár (Amerikában 995 USD) mellett kínál magas minőségi színvonalat és jó kezelhetőséget. Az eszközhöz ingyenes szoftverfejlesztő csomagot (SDK) adnak.

A cég bejelentette két népszerű mini konverterének árcsökkentését. Az SDI – HDMI konverter az SDI jelet alakítja át HDMI jellé, a hang lehet embedded, AES/EBU vagy analóg. A fordított irányú eszköz HDMI – SDI átalakító. Megjegyzendő, hogy a HyperDeck Shuttle szintén elvégzi a mindkétirányú átalakítást.

(Body János)



esetén is. A rögzítőről közvetlenül lehet editálni, a kiváló képminőség nagy segítséget jelent a további jelfeldolgozás során. A rendszer nagy előnye, hogy kompresszálatlan QuickTime fájlkat képes rögzíteni, amik

paneljét (mountingplate), melyel az egység közvetlenül kapcsolható a kamerához (hasonlóan a V-lock vagy az Anton Bauer csatlakozókhoz). Magához a rögzítőhöz hasonlóan, ez is rendkívül masszív, strapabíró.

nyílik gyors rögzítésre, visszajátszásra, költséghatékony módon könyvtárak kialakítására. A HyperDeck Studio 3 Gb/s-os SDI és HDMI be és kimenetekkel rendelkezik, USB-n keresztül frissíthető a szoftver,



A Sony standjának bejárata

Középen egy hatalmas vetítőt (Experience Theatre) építettek fel, ahol többek között 3D-s bemutatókat lehetett látni. A teljes stand 7 termékcsoportra volt osztva: Corporate & Event Production, Mainstream Production, News Gathering, Live & Sport Production, Media Solution, OLED és végül Drama, Movie & Commercial. Ebből adódik, hogy a központi kamera-bemutató hely elmaradt, így viszont három szekcióban mutatták be az adott termékcsoporthoz tartozó kamerákat.

Rengeteg új terméket, megoldást, teljes workflow-t láthatunk a standon. Az NAB-on meghirdetett „Belive Beyond HD” jelmondatnak megfelelően innovatív megoldásokat és termékeket hoztak idén is az IBC-re 3D, 4K, 35 mm és az OLED termékcsoportokban is. Tallózzunk ezek között!

Várhatóan Magyarországon is nagy sikert fog aratni a most bemutatott kis mixer, az MSC-8M. A 2D/3D képes multi formátumú hang és képmixer kis mérete ellenére sokrétű, nagytudású segítőtársa lehet számos produkciónak. A 8 bemenettel rendelkező eszköz SD és HD üzemmódban is működik. Sokféle bemenetének (SDI (4x), HDMI (3x), DVI (1x), composite (3x)) köszönhetően könnyen meg lehet valósítani mind videós eszközök, mind számítógépes források egyidejű kezelését. Többféle kimenete (SDI (4x), DVI (2x), composite

(1x) tovább segíti a könnyű rendszerbe illeszthetőséget. Bemenetei szinkronizáltak és freeze funkcióval is rendelkeznek. Egy M/E busszal rendelkezik és további egy kulcsolási lehetőséggel. 3D módban két 3D kamera jelének vágására, úsztatására van lehetőség. A switcher hang szekciója megegyezik a méltán népszerű Anycast Station hang szekciójával, 6 bemenettel, késleltetés, 48KHz/24bit-es processzioral és valós csatorna és master fédereket nyújt a felhasználóknak. Az MCS-8M listaára 5800 Euro és Októberre várható az első szállítás. Az MCS-8M bevezetésével párhuzamosan az Anycast Station rendelkezése hamarosan megszűnik.

A switcherek körében a másik újdonság a DSF-900 új 1,5 M/E kezelőpanelje, melynek 16 direkt source gombja van. Megjelent a DFS-900 új V2.0-as szoftvere is, mely számos új szolgáltatása mellett immár a 3D lehetőséget is támogatja. De, hogy ne csak a kis switcherekről beszéljünk, már megtekinthető és kipróbálható, sőt rendelhető az új MVS-7000X is. A switcher, mely a Sony szerint csak a közepes méretű switcherek családjába tartozik, szoftver upgrade útján használható SD, HD vagy 1080/50P (3G) formátumban. Széleskörű szolgáltatásai közé tartozik a minden teljes M/E soronkénti nyolc magas minőségi követelményeknek is megfelelő kulcs, 8 csatornás formá-

tum konverter, és két csatornás multi-viewer kimenet. Az MVS-7000X az MVS produkciós switcherek legújabb tagja, mely egyben azt is jelenti, hogy a korábbi MVS családhoz tartozó perifériákkal is képes együttműködni. Ez nagy előnyt jelenthet, ha meglévő infrastruktúrába akarják a legújabb processzort beilleszteni a rendszertervezők.

A stand közepén egy hatalmas fekete Land Rover Discovery 4 állt. A kiállító az angol Broadcast Networks cég volt, de természetesen, hogyan is lehetne másképp egy Sony standon, Sony eszközöket építettek bele, nem is akármilyen koncepció szerint. A cég munkatársai szerint minden bizonyítással a világ legkisebb produkciós autója. Négy kamera képe kerül a Sony HDXchange szerverre élőben betöltésre. Természetesen ingest közben is van lehetőség a kamerák képének vágására, mely információ egy EDL vágólistaként kerül tárolásra. A felvétel/ingest befejezése után egy Final Cut Multicam vágószoftver segítségével véglegesíteni lehet a már megvágott felvételt. Ezt utána akár adatformátumban is lehet továbbítani a felhasználó csatorna számára. Mindezen technikák beépítése mellett egy négy-kerék meghajtásos, igen jó terepjáró tulajdonsággal rendelkező, B kategóriás jogosítvánnyal vezethető jármű maradt, tehát bárhova elmehetünk

SONY

A nemrég épült 12-es pavilon - az Elicium - teljes kiállítási emeletét elfoglalta a Sony standja. Idén nem a megszokott elrendezést követték, hanem a felhasználói csoportok, megoldások szerint rendezték be a standot. Középen egy hatalmas vetítőt (Experience Theatre) építettek fel, ahol többek között 3D-s bemutatókat lehetett látni. A teljes stand 7 termékcsoportra volt osztva: Corporate & Event Production, Mainstream Production, News Gathering, Live & Sport Production, Media Solution, OLED és végül Drama, Movie & Commercial. Ebből adódik, hogy a központi kamera-bemutató hely elmaradt, így viszont három szekcióban mutatták be az adott termékcsoporthoz tartozó kamerákat.



A Sony stand belülről



MSC-8M 2D/3D képes multi formátumú hang és kép mixer



A világon első kompozit házas kamerája, a HDC-2500

vele. Az autó mellett egy régi ismerőssel is találkoztunk, Jan Haye-al. Akik régebben dolgoznak a broadcast szakmában, biztosan ismerik, és sok kedves emlék fűzi őket a mindig mosolygó, de a legmesszebbmennyig műszaki és precíz úrhoz. Jan Haye 1982 és 1997 között volt a Sony Europe, illetve a Sony Broadcast értékesítési és marketing igazgatója. Nyugdíjba vonulása után a Broadcast Networks résztulajdonosa. A Sony és Broadcast Networks másik, az IBC 2011-en bemutatott büszkesége a skandináv terület első 3D képes közvetítőkocsija, melyet az OB-Team részére építettek. Ha már a közvetítőkocsiknál tartunk, nézzük a számokat is. A Sony az elmúlt 6 évben 81 nagyméretű közvetítőkocsit épített, melyek közül 7 az elmúlt 6 hónapban került átadásra. Ezzel Európa elsőszámú közvetítő kocsit építőjévé lépett elő.

VÁLTUNK A KÖZVEVITŐKOCsIKRÓL A KAMERALÁNCOKRA

A Sony az IBC-n jelentette be a világon első kompozit házas kameráját, a HDC-2500-at. Ez az anyag rendkívül ellenálló és stabil kialakítást eredményez, ami különösen külső forgatási helyszíneken előnyös. Az új ház kialakítás mellett a HDC-2500 továbbfejlesztett HD jelfeldolgozással, 16 bites A/D átalakítóval és új fejlesztésű CCD-vel rendelkezik. Mindezek hatására nagy érzékenységet és minden eddiginél jobb képminőséget értek el a fejlesztők. A HDC-2500-as kompatibilis minden meglévő HDC-1500 szériájú tartozék-



A világ talán legkisebb produkciós autója

kal, mint például a HDLA nagy optika adapter, vagy a 3D produkcióknál használt T-adapter. A kamera alap kiépítésben 3G optikai adapterrel rendelkezik, amelyen akár 1080/100i adatátvitel is lehetséges. Az alapszolgáltatásként rendelkezésre álló 100 f/s (tehát dupla sebességű) felvételi mód nagyban segíti a sportközvetítéseknél elengedhetetlen, képminőség romlás nélküli lassítás lehetőségét. Az optikai adapter akár 4km-es távolság áthidalására is képes.

Kisebbs költségvetésű produkciók, illetve helyi stúdiók számára a már jól megszokott DXC sorozatú kamerák helyett új, immár HD típust mutatott be a Sony. Az új HCX-D70 típuszámmal ellátott kamera három darab Exmor CMOS érzékelővel van ellátva, mely a kiváló minőségű natív HD

jel előállításra képes. A számos választható progresszív és interlace jelformátum között megtalálható a 1080/50i és a 720/50P is. Természetesen rendelkezik down-converterrel is, így még SD környezetben is használható, mint időálló beruházás. A HCX-D70-es kamerához természetesen új CCU is tartozik HXCU-D70 típuszámmal. A kamera és a CCU között a Sony szabványos 26 eres multicore kábele tartja a kapcsolatot. A CCZ-A típusú multicore kábelen csak

igen figyelemreméltó csomagot is kínál a Sony. A csomag tartalma az F65RS kamera mellett egy SR-R4 hordozható SRMASTER memóriakártyás rögzítő, egy SR-256 256 GB kapacitású SR memóriakártya és egy SR-PC4 data transfer unit. Ez utóbbi lehetővé teszi akár a forgatás helyszínén a felvett anyag megtekintését, vagy 10Giga-E és eSATA kapcsolaton keresztül a szerverekre, vagy nonlineáris editorokra történő gyors adatfeltöltést. A set megvásárlása egyből



Jan Haye

végén, a stand közepén lévő Experience Theatre-ben, a jelenlévő újságírók egy néhány perces összefoglalót láthattak az idei wimbledoni nyílt teniszverseny döntőiről 3D-ben. A Sony a verseny utolsó 3 napját 3D-ben közvetítette 20 televíziós társaság segítségével, ami a világ 200 3D-s mozijában volt látható. Számomra ez volt az első igazán élvezetes és meggyőző 3D-s bemutató, amit valaha láttam. Nem tudom miért, mivel volt több az eddigi látott bemutatóknál, mozi-filmeknél, pedig sok ilyen láttam moziban, és technikai bemutatókon is. Lehet, hogy egyszerűen csak a mozifilmeknél gyakran dramaturgiai elemként alkalmazott mesterkelt mű mélységektől volt mentes, vagy végre megtanulták a nagybonyolultságú 3D rigek használatát, vagy esetleg a láthatóan igényesebb kialakítású, kényelmes 3D szemüveg tette ezt. Nem tudom, de nem is ez a lényeg. Élvezhető, kiváló szórakozást nyújtó bemutató volt. Bevallom eddig mindig szkeptikus voltam a 3D (jelenleg inkább sztereokopikus) megjelenítés jövőjével kapcsolatban. A bemutató után sajnáltam, hogy vége lett, ilyen rövid volt. Elgondolkodtam, ha otthon, a nappaliban is ilyen minőségű 3D kijelző lenne, megfelelő tartalommal, bizony sokkal élvezetesebb lenne a tévzés és talán én is a 3D tévzés jövőjében hívok népes tábort erősíteném.

100 méterig vihető át digitális úton a HD jel, de a CMA-D70 multicore extension box segítségével ez 200m-re növelhető. A kamera beállítása a jól ismert RCP-1000 sorozatú vezérlőpanelek szolgálnak. A HXCU-D70 CCU-n a számos SDI, HDMI, és composite csatlakozás segíti a rendszerbe illesztést.

A Drama, Movie & Commercials szekció legnagyobb dobása az NAB-n már beharangozott, de most már kézzelfogható, működő és rendelhető F65RS CineAlta kamera. Technikai paramétereiről már részletesen írtunk magazinunk májusi számában. Ennek ismeretében nem csodálkozunk, hogy sokan várták az ár bejelentését is, ami az IBC-n meg is történt. Maga a kamerafej 38 ezer Euro-s listaáron kerül értékesítésre, de bevezetésként egy

a teljes 4K-s munkafolyamatot adja a felhasználó kezébe. A csomag listaára 75 ezer Euro. A berendezések várható szállítási határideje 2011 év vége.

Természetesen nem áll meg a fejlődés az XDCAM professzionális disc területén sem. Az IBC-n jelentette be a Sony az új triple-layer technológiát alkalmazó XDCAM lemezt, melynek immár 100GB-t a kapacitása. Az új lemez a sárga színt kapta. A PFD100TLA triple-layer lemezre akár 3 óra HD felvétel is rögzíthető MPEG HD422 50Mbps esetén. Megbízhatóságára az 1.000.000 olvasási ciklus és az 50 éves archiválási élettartam jellemző.

ÉS VÉGÜL ENGEDJENEK MEG EGY SZEMÉLYES MEGJEGYZÉST.

Az IBC megnyitása előtti hivatalos Sony sajtótájékoztató

KM

Magyar kiállító az IBC-n: a Studiotech

A 8-as pavillon egyik standján a jól ismert Studiotech emblémával, és ismerős szakemberekkel találkozhatott a látogató.

Beszélgetőpartnerem Orosz Károly, a Studiotech ügyvezető igazgatója. Károly viszonylag új a Studiotechnél, tavaly május óta vezeti a céget.

– **Hogyan jött a kiállítás ötlete?**

– Orosz Károly: A Studiotech Hungary Kft. a nagy nemzetközi Studiotech csoport magyarországi tagja. Közösen állítunk ki a belga, lengyel, algériai és az újonnan nyitott marokkói irodával. Szeretnénk megmutatni, hogy a Studiotech egy sokéves hagyományokra épülő cégcsoport, amely csak tovább erősödött 2008 óta. Azóta ugyanis egy nagy, igen tökéletes, a broadcast és média területén meghatározó cégóriás áll mögöttünk.

– **Mit mutattok be a standotokon?**

– Orosz Károly: Standunk egy sarokstand, amely meghatározta koncepciókat is. Nyitott, tágas, hívogató standot kívántunk felépíteni. A háttérben elhelyezett három nagy kijelzőn folyamatosan tekinthetik meg a látogatók bemutatkozó filmjeinket, nagy projektjeinket és a partnereinket

bemutató kisfilmeket. A fő célunk a Studiotech bemutatása volt, az, hogy az ügyfeleink és beszállítóink is lássák, hogy cégünk egymással jól együttműködő vállalatokból álló nemzetközi cégcsoport tagja. Középen – a hívogató, nyílt koncepciónak megfelelően – székeket és asztalokat helyeztünk el. Örömmel mondhatom, a koncepció bevált, a standunkon mindig teltház van, rengeteg az érdeklődő, partnereink, üzletfeleink szívesen ülnek be hozzánk egy kis eszmeeserére, vagy csak megpihenni a fárasztó napon. Kitűnő lehetőség számunkra, hogy egyetlen olyan magyar rendszerház vagyunk az IBC-n, aki saját standján tudja fogadni partnereit.

Az érdeklődés felkeltésére egy érdekes megoldást is bemutatunk, nevezetesen egy új ma-

gyar terméket, az eemov® kamera stabilizátort párosítjuk egy, már jól ismert eszközzel, a Gigawave videoátviteli rendszerrel. Ami az eemov®-ot illeti, nagyon büszkék vagyunk arra, hogy a magyarországi forgalmazáson kívül a Studiotech cégcsoport kizárólagos joggal értékesíti ezeket a termékeket a Benelux államokban, Afrikában, Közép-Keleten, Romániában és Lengyelországban. Az eemov® tudásával és vonzó árával elérhetővé tette a rezgésmentes kameramozgásokat olyan kisebb költségvetésű produkciók számára is, amelyek a stadycam-et nem tudták megfizetni. Azt is fontos megemlíteni, hogy az eemov® magyar mérnöki innováció terméke.

– **Említetted a nagy projekteket. Melyekre vagytok igazán büszkék az elmúlt évekből?**



A mindig telt házas Studiotech stand



eemov® kamerastabilizáló rendszer in action

STUDIOtech
AUDIOVISUAL ENGINEERING
HUNGARY KFT.



Orosz Károly ügyvezető igazgató

– Orosz Károly: Számos projekt mellett az utolsó nagy magyar televízió építése, az Origo TV létrehozására vagyunk talán a legbüszkébbek. Jelenleg két nagy hazai projektben veszünk részt. A Győri Széchenyi István Egyetem Digitális média-központjának kialakításánál a Silicon Computers Kft. részére szállítunk be jelentősebb értékű eszközöket, illetve a Parlament zárt láncú televízió stúdiójának teljes rekonstrukcióját végesszük a Somos Broadcast Média Zrt-vel karöltve. Ennek jelentősége még nagyobb, ha figyelembe vesszük azt a tény, hogy 2011-ben a magyar piacon mindösszesen ez a két nagy, 100 millió Ft feletti értékű közbeszerzési projekt indult el.

A Studiotech csoporton belüli együttműködésből is szépen kivesszük a részünket természetesen. Nem olyan régen, az Egyesült Államok egyik hírtelevíziójának telephelyeit összekötő

optikai gyűrű tervezését végezték budapesti kollégáim. Pillanatnyilag a belga irodával együttműködve folyik a ruandai televízió székházának felépítése. A rendszertervet Budapesten készítjük, Brüsszelben épül fel a rendszer a Studiotech Magyarország mérnökeinek irányításával, és ott folyik az oktatás is, majd az egész rendszert Ruandában helyezik véglegesen üzembe. A teljes projekt több mint 24 hónapig tart a szerződés végösszege nem nyilvános, annyit elárulhatok, jóval 10 Millió Euro-t meghaladó a projektösszeg, tehát igen nagy munkáról van szó.

Sok sikert kívánunk a nemzetközi együttműködésben is, és reméljük példátokat látva jövőre több hazai standot is felkereshetünk az IBC-n.

Magyarok az IBC kiállítói standjain

Tatai Viktor

Tatai Viktorral a 7-es pavilon D11-es számú standján, a Chyron-nál találkoztam.

Tatai Viktor: A Studiotech-től nyolc munkás és izgalmas év után, idén márciusban köszöntem el. Májusban helyezkedtem el a Chyron-nál, Németországban. A cég wiesbadeni központjában dolgozom, mint a CEE (Central and Eastern Europe) régióért - összesen 16 országért - felelős területi képviselő. Ez annak ellenére új kihívást jelent, hogy

a Chyron népszerű termékeit és megoldásait jól ismerem, hiszen korábban a Studiotechnél is foglalkoztam velük. Az óriási földrajzi területen eloszló, nagyszámú partnerrel napi szinten kell tartanom a kapcsolatot, ösztönözni és segítenem kell őket. A Chyron nem csak a szakmai munkában jelentett változást, de a magánéletben is, hiszen a kezdés után néhány hónappal a családomnak is ki kellett Németországba költözni és ez két kisgyerekekkel nagyon izgalmas tud lenni. Míg a Chyronnál és partnereinél (még Németországban is) az angol a „hivatalos” nyelv a magánéletben azért hiányzik a német nyelvtudás, de remélem hamarosan megtanulom a gyerekektől.

Gratulálunk és sok sikert kívánunk a további karrieredhez!

KM



Vass Tamás

A Magyarországon eddig talán kevésbé ismert AmberFin standján találkoztam Vass Tamással. Tamás 2004-ig a Studiotech Hungary kereskedelmi igazgatójaként dolgozott. Innen a Leitch-hez majd a tulajdonosváltások következtében a Harris-hez került, ahol a CEE (Central-Eastern Europe) régió kereskedelmi képviselője volt. Két évvel később a ClearCom-hoz csábították, ahol még komolyabb pozíciót töltött be, hiszen a CEE régióon kívül a német nyelvű területek, a Benelux államok és Oroszország is hozzá tartozott. Idén augusztus 1-től, az Image Systemsnél tett kitérő után, az Amberfin értékesítési igazgatója lett. Az Amberfin a fájl alapú munkafolyamatok szakértője. A Snell (korábban Snell&Wilcox) cégből 2008-ban kivált szoftver csapat speciális jelfeldolgozási technikával képes kiváló minőségű tömörített fájlokat készíteni, akár a megszokottnál 25%-kal kisebb sávszélesség/fájlméret mellett. Ezen kívül integrált mi-

nőségellenőrző rendszert kínál, amelyben egyesülnek az alapsávi, a fájl alapú és az operátor által elvégzett ellenőrzések előnyei (Unified Quality Check – UQC). Jól látni Tamás karrierjének szép ívelését, hiszen az AmberFin-nél már a teljes EMEA (Europe, the Middle East and Africa) régió tartozik hozzá. A nagy területre sok feladat is társul, ami azon is lemérhető volt, hogy a cikk mellett látható kép elkészítéséhez is nehéz volt időpontot egyeztetni Tamással.

További sikereket kívánunk! **KM**



HIRDETÉS

TVlogic

 Always ON-AIR

5,6" viewfinder monitor

DSLR kamerához



VFM-056W/WP

studiotech.hu/webshop

SuperHi-Vision 2011

A nagyobb képernyő, a jobb felbontás, részletgazdagabb kép sok éve az egyik legerősebb mozgatórugója a televíziózás fejlődésének. A normál felbontású SD jel sokáig egyeduralgoló volt, de az ipar korszerűsödése, mely megfigyelhető a felvevő, jelfeldolgozó, rögzítő berendezésektől kezdve az átviteli eszközökön és módszereken át a megjelenítőkig, lehetővé tette a nagyfelbontású HD technológia bevezetését. A jelenlegi 1920x1080 képpont a televíziós képernyőkön elegendő, de a mozi méretű vásznakon már nem ad kellő felbontású képet. Ezért kezdtek 1995-ben a japán NHK munkatársai a még nagyobb, SuperHi-Vision-nak (korábban Ultra Hi-Vision) nevezett rendszer fejlesztésébe. Ennek felbontása 7680x4320, azaz a HD 16-szorosa. Ehhez járul a 22.2 csatornás hang. Néhány paraméter: 60 HZ progresszív letapogatás (2020-ra megcélózták a 120 Hz-et), 16:9 képarány, vízszintes látómező 100 fok, optimális nézési távolság a képernyő magasságának 0.75-szerese.

A bemutatók minden évben lenyűgözőek voltak, de valljuk be, már nem hatottak az újdonság erejével. Ezzel szemben az idei FutureZone pavilonjában tartott vetítés számomra még látványosabb volt. Először a sztereo hangot, majd az 5.1-et hallhattuk, végül a három magassági zónából megszólaló 22.2-t. A különbség döbbenetes, valóban a tér közepén éreztük magunkat, szinte forgattuk a fejünket. Ezután egy stadionban találtuk magunkat, a Paraguay – Uruguay Dél-amerikai futball döntőn. A felvételt egyetlen kamerával készítették, ami csak követte a labdát és zoom-olt. Azt láthattuk, amit ténylegesen a lelátóról, időnként az egész vagy a fél pályát, néha a labda környezetében lévő játékosokat. Nem voltunk kiszolgáltatva a hagyományos közvetítések rendezőinek. Ugyanakkor a kép rendkívül részlet gazdag, szinte

látszottak a fűszálak vagy az arcok a szemközti lelátón. A hatás nagyon meggyőző volt. Kevésbé volt látványos, de technikailag annál nagyobb teljesítmény az élő közvetítés Londonból, mégpedig IP vonalon, az NTT nagysebességű, megbízható átviteli rendszerével.

2006-ban az IBC-n még „csak” tudományos project volt, 2008-ban már sor került az első élő közvetítésre. Ezek során a jelet 16 párhuzamos HD SDI jelfolyamként optikán vitték át 24Gbit/s sebességgel, most pedig Londonból IP vonalon, együttműködve a BBC-vel. A SuperHi-Vision kamerajelét kódolás után nyilvános internet vonalon juttatták el Amszterdamba, a RAI épületébe, ahol dekódolták és egy 275"-es vásznon jelenítették meg egy teljes sáv szélességű SHV kompakt projektorral. Az előtérben a 4K-ra lekonvertált képet egy 56"-es LCD monitoron lehetett látni. A kódolás H.264 volt, az IP átvitelnél nagyhatékonyságú hibajavítást (LDGM-FEC: Low Density Generator Matrix Forward Error Correction) és szinkronos IP csomagvezérlést használtak, a jittert lecsökkentették, az átviteli sebesség 300 Mbps volt. A következő cél a HEVC (High Efficiency Video Coding) alkalmazásával a még tökéletesebb tömörítés, melynek révén a sebesség 100Mbps-ra csökkenthető. A hang átviteléhez szabványos 128 bit-es AES kódolást alkalmaztak.

ÚJ BERENDEZÉSEK

Az SHV eszközök megjelenésükben mára már lényegében ugyanolyanok, mint a többi broadcast berendezés, mind a méretet, mind a súlyt illetően. A kamera kompakt, 3 darab 1.25"-es, 33 Mpixeles (8K) szenzort tartalmaz, a harmadik generációs objektív súlya közel a negyedére, mintegy 20 kg-ra csökkent. Az élő adásokra kifejlesztett mixer 8 bemenetű, CUT/MIX funkcióval, két keyer-rel és DVE-vel rendelkezik. A ki-



Super Hi-Vision bemutató



A kompakt SHV kamera



super-hi-vision-felbontás



Munkában a stúdió



A dekóderek

építéshez tartozik egy lassító, valamint egy montírozó egység, mely egy négyórányi teljes felbontású jel rögzítésére képes RAID diszket is tartalmaz. A megjelenítő, amit a Sharp céggel közösen fejlesztettek, egy 85"-es LCD teljes SHV felbontással, ami beépített hangsugárzó rendszerrel rendelkezik. A következő lépés a kisebb pixelméret, egy nagyobb felbontású második generációs megjelenítő, először 70" méretben. A teljes rendszerhez egy 22.2 csatornát kezelő hangmixer kapcsolódik. Méretben nagyobb egység a rögzítő, mely tömörített 1.6 Gbit/s-os jelet tud felvenni, legalább két óra terjedelemben. Két konténer tartalmaz-

ta a8-8 precízióskódot illetve dekódert. Ezek a berendezések egy SuperHi-Vision stúdióban működés közben voltak láthatók. A tervek szerint hamarosan elkészül a kamkorder változat, még jobban növelve a produkciók flexibilitását. A cél elsősorban sportesemények, koncertek, színházi előadások és egyéb rendezvények élő közvetítése akár a világ túlsó pontjairól. Az IP hálózat már rendelkezésre áll, Londonból Tokióba, az NHK/NTT központbamar vittek át élő jelet nemzetközi IP hálózaton, 19 átadási ponton keresztül. A kísérlet során az RTT 318 msec volt. A költséghatékony IP átvitel mellett 2020 körül tervezik

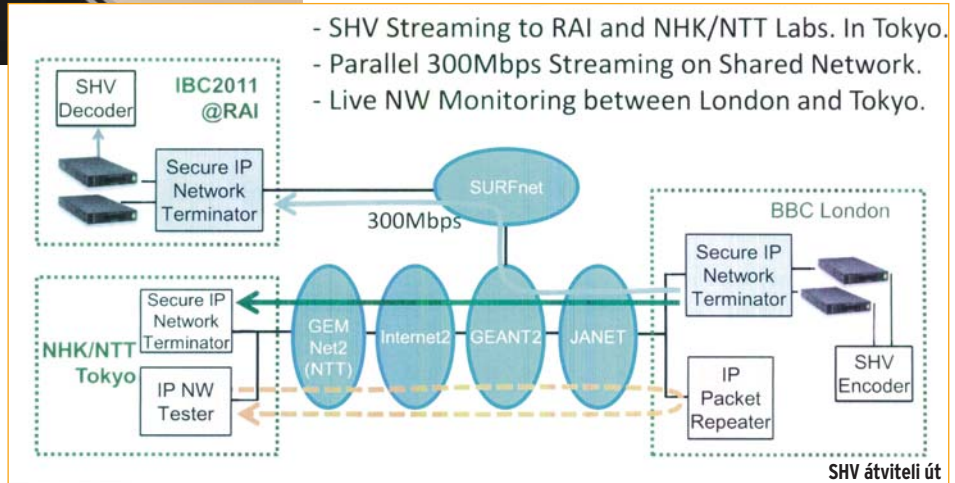
a műholdas sugárzást is a 21 GHz-es sávban. Ezt előzné meg Japánban a 2015-ben induló kísérleti sugárzás – jelentette be Dr. Keiichi Kubota, az NHK kutatás-fejlesztési laboratóriumának vezetője.

A közvetlen tervek közé tartozik a 2012-es londoni olimpiáról való közvetítés, a korábban említett kísérletek már ennek előkészületeit szolgálták.

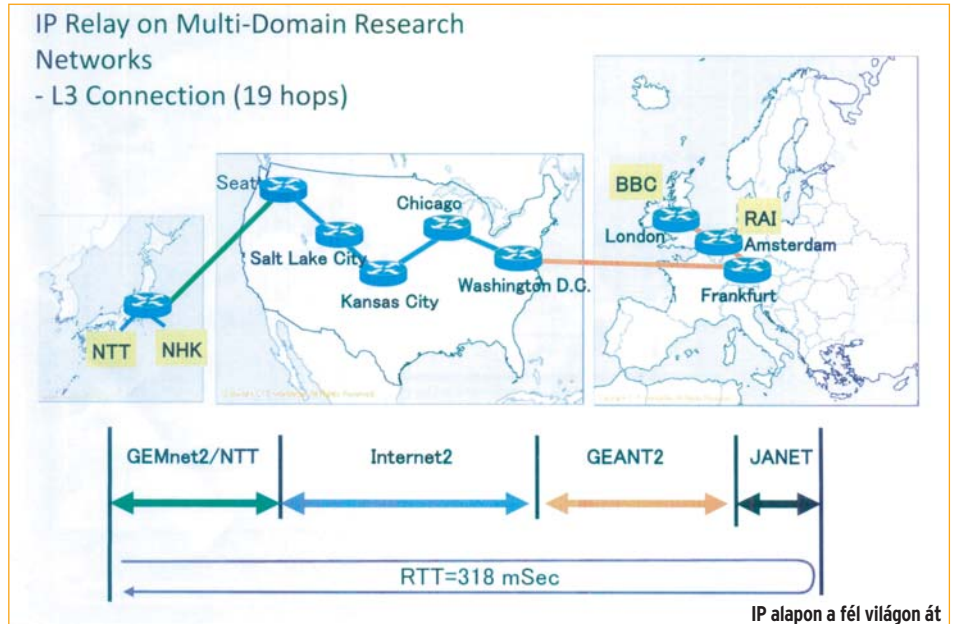
A megjelenítés vélhetőleg mozikkban vagy hasonló nagyobb helyszíneken lesz, a látvány és a komplex élmény nagy valószínűséggel be fogja csábítani az embereket. A legnagyobb vonzóerő, hogy a néző már nem csak kívülről figyeli az eseményeket, hanem szinte részese is lehet azoknak.

Body János

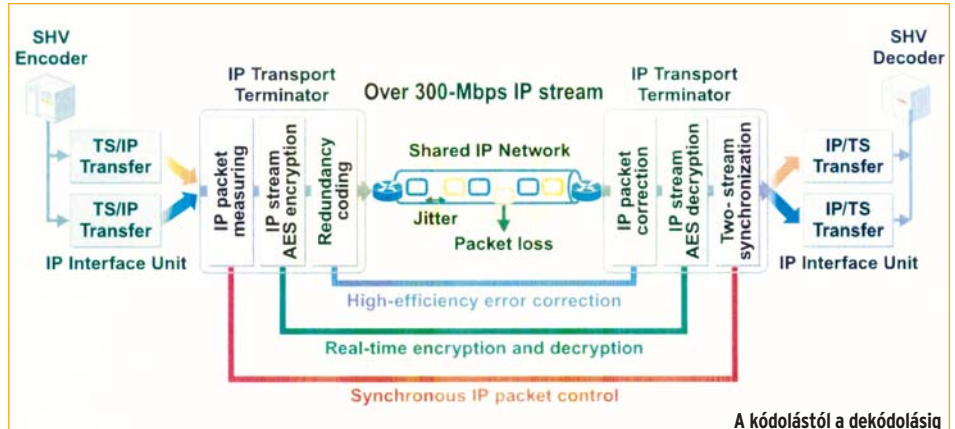
- SHV Streaming to RAI and NHK/NTT Labs. In Tokyo.
- Parallel 300Mbps Streaming on Shared Network.
- Live NW Monitoring between London and Tokyo.



SHV átviteli út



IP alapon a fél világon át



A kódolástól a dekódolásig



Gaskó Balázs

műsorvezető

8 éves kora óta szerepel tévében, rádióban vagy kisebb filmekben. Édesapja szakács, vendéglátós, tőle a megfelelést, a mosolygunk másokra szokását örökölte, édesanyja gyógypedagógus, akitől a segítség, a szolgálat kötelességét tanulta. Az utóbbi években a Magyar Televízióban egyre több műsorban tűnt fel rátermettségével, érdeklődő kérdéseivel, amihez időnként kedves humora is társul.



Meglehetősen régóta van a Magyar Televízió képernyőjén, de az első alkalom, amikor arcát, hangját megjegyeztem talán a Kőlyökidő című műsor volt.

Az 1989. január 14.-én indult, 19 éves koromban, 12 évvel voltam nagyobb, mint a kicsik. Korábban már én is gyerekszínész voltam, vagyis 8 éves korom óta szerepeltem a Televízióban. Takács Vera szerkesztő műsoraiban szavalgattam, és játszottam sorozatokban. De rádiós feladatokat is kaptam, és kisfilmekben is szerepeltem. A gimnáziumi évek alatt szüneteltettük a fellépéseimet, hogy több idő jusson a tanulásra. Amikor befejeztem a középiskolát a Vera szólt, hogy indul egy heti adás a Kőlyökidő, gyerekekkel, amelyben engem is foglalkoztatni akar. Ő választott ki engem még gyerekszínjátászó koromban.

Ezek szerint a színjátszás született adottság magában...

A színjátszás igen, de nem készültem színésznek. Erdész szerettem volna lenni, mert ott nem kell emberek között lenni, az állatokkal, növényekkel lehet foglalkozni...

Ehhez képest emberekkel szerepel és sok-sok embernek a képernyő előtt.

Amit csinállok, az nem mindig őszinte, ez a munkámmal jár, valóban többnyire szerepeket játszom.

Olyan jól tud érdeklődni, kérdezni, műsorokat vezetni, hogy én ezeket hitelesnek látom.

Annyira azért nincs különbség a hitelesség és az én szerepjátásom között, ha jó embert játszom az, hiteles.

Rossz embert viszont nemigen játszott.

Valóban rosszat nem játszottam. Néha azért olyat kell játszanom, amilyen a valóságban nem vagyok. Ez a színészkedéssel együtt jár.

Mikor kezdték el felismerni, milyen visszhangokat kapott?

Szinte rögtön, mert a szemüveg, a hang, meg a kis termetem az beazonosíthatóvá tett. Megszoktam gyorsan, nem az érdekelt engem elsősorban, hogy milyen vagyok, magam is látom a tükrökben. Azt, hogy sokan felismernek, nem szeretem, de valójában nagyon kedves ember vagyok. Olyanra is emlékszem, hogy magát magam elé enged-

tem a televíziós büfében, például, szóval udvarias is vagyok.

Kiválasztottam néhány műsorcímet, ezekről kérem, mondjon néhány mondatot: Pecatúra, horgász-műsor.

Az ötlet a Montskó Évává volt. 300 ezer ember él Magyarországon, aki legálisan horgász, aki erre pénzt áldoz és engedélyt is kér. Ha a családtagokat és az orvhorgászokat is hozzávesszük igen nagy rétege ez a hazai népességnek. Róluk és nekik szolt elsősorban a műsor, meg az érdeklődőknek is. Én is ilyen vagyok, az erdészet iránti vonzalmam sem volt véletlen, ezzel a hobbival is el lehet vonulni, a hallal kell küzdeni, meg a természetben gyönyörködni. Köz-

ben forgattunk persze, tehát az elvonulás az emberek elől nem volt teljes. Ilyeneket mondtak, hogy húsz perc múlva...” fordulj el Balázs,” de 20 perc múlva jött a hal, vagy „20 perc múlva el kell mennünk egy másik helyre”, de itt még lenne hal, vagy el kezdett esni az eső, szóval igen izgalmas lett a munka, de jó, ettől még az ember szereti a forgatásokat.

Mikor kezdett áttérni a tudományos témákra is, például a Válaszd a tudást emlékeztet? Volt ennek a műsornak előzménye, a gyermekműsorok után néhány évvel adásra került az Észbontó című tudományos ismeretterjesztő műsor, amit meg lehetett csinálni gyerekeknek

szólóan is. Sőt, keveset tudnak az emberek arról is, hogy létezik a TIT, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, és milyen kevés pénzből gazdálkodik, ez is megérne egy mai misét. De közreműködtem például a Perpetuum mobile, a Hármaskör, vagy a Tudományos-fantasztikus című műsorokban is. Ezekben nekem nem tudósnak kellett lennem, hanem kíváncsinak, és én voltam, az, aki lefordította a hidraulikus pneumatikus gépezetek működési elvét közérthető magyarra. Olyanra, amitől a gyerek kíváncsi lesz. Ez volt a feladatom ezekben.

Egyébként mindig kíváncsi és kutakodó vagyok.





Ezek szerint Montskó Éva szerkesztővel sokszor dolgozott együtt...

Persze, persze, de volt felelős-szerkesztővel, mondjuk így.

És mi a maga jelenlegi rangja? Szerkesztő-műsorvezető. De bevallom a szerkesztés az egy rendezett embert kíván, ahhoz normálisnak kell lenni, ahhoz sokszor fel kell emelni a telefont, nem letenni türelmetlenül, mert én szemtől-szemben szeretek beszélgetni, nem telefonon, de ez van leírva a papírjaimon: szerkesztő-műsorvezető.

Szemtől-szembe dicsérem: beszélgetni nagyon tud, őszintén kíváncsi és ha szerepet játszik azt hitelesen csinálja.

Azért én annál mindig többet tudok a témáról, mint amennyire, „a hülye gyereket” eljászom”. Szeretem értékelni, hogy mások átadják a tudást, tanárközpontú vagyok ám!

Történelem témájú műsorokban is láthatjuk mostanában.

Hú, pedig a történelemmel hadilábon állok. De arra is kíváncsi vagyok. Megbirkózom veled, de azt a kérdést még nem tettem fel, hogy jó, hogy foglalkozunk a történelemmel, de igazán tanult már belőle valaki? Talán Adenaueren kívül van ilyen politikus egyáltalán? Én más politikust nem tudok említeni, aki a történelemből valóban tanult. Tanultunk róla, meg mondogatjuk, hogy jaj de szeretem a görögöket, meg tanuljuk a háborúkat, sőt beszélgettem a II. világháborúról és azt tapasztaltam,

hogyan mennyire élvezik a történeteket a témát... de mivégre?

Más téma: mostanában egyik műsorvezetője a televíziós műsorokra és civil szereplőkre visszatekintő Hogy volt? című műsor-sorozatnak is. Ebbe hogyan került?

Nagy György jóvoltából. Ő a mi anyánk! Ezt tudom mondani, bár ez képzavar, de az, az igazság, hogy annyi minden van a tarsolyában, annyit tud a televíziózásról, hogy ezt mondhatom rá. Ő találta ki, hogy legyen egy műsor azokról a tévésekről, és tévés szereplőkről, akik nagyban hozzájárultak a Magyar Televízió történetéhez, akik már nem élnek, azokról legalább olyanok emlékezzenek, akik még dolgoztak velük. És az MTV Archívuma ehhez illusztrációkat bőségesen szolgáltat.

Amikor Gyuri szól, hogy ez a műsor lesz, olyan ikonokkal kezdtük, mint például, Sinkovits Imre, a színész óriás, róla kellett beszélgetni, vagy Bessenyei Ferencről kellett beszélgetni, emlékezni... ilyenkor az ember áll a lecsik, és rájövök, hogy én őket szeretem, ebből indulok ki. Nyilván van olyan művész, akit személyes élményekből nem ismerek, de hozzájuk Gyuri ad annyi információt, ad annyi filmet, hogy felkészülhet az ember. Ezekből az anyagokból megszeretem őket, hiszen alkotók, ők valóban alkotók.

De alkotók azok a televíziósok is, akiket még meghívunk emlékezni...

Velük a legjobb beszélgetni, mert elindulnak a sztorizgatásaikkal és attól kell tartanunk, hogy bennfentessé válik a műsor, no ezt azért nem szabad. Amikor azt mondják például, hogy éppen a Tulipánból hívtak át... ott már magyarul kell beszélni, mert a néző nem feltétlenül tudja, hogy az egy presszó volt a régi, Szabadság-téri Tévé székház mögött. Úgy tudom, de ezt félve mondom, hogy a Gyurinak nemrég szóltak, hogy ez a műsor megszűnik. Az érv, hogy a Magyar Televízió nem élhet meg a múltjából, már előre kell inkább tekinteni. Viszont a Duna Televízió nagyon érdeklődik iránta.

Ott is jó helye lesz. Akkor a nagyvilág magyarságának szól.

Azzal vitatkoznék, hogy a magyarságnak kell-e szólni, szerintem a magyarul beszélő embereknek.

Jók a tapasztalataim a Duna Tévéről, mostanában több a sajtógyártású új műsoruk, mint az MTV-nek.

Igen? Én meg most látok kedvőzöten változást. A Sára Sándor utáni állapot kevésbé tetszik, mint az ő időszakának műsorai: most jönnek a magazinokkal, a nótakérő műsorokkal... Sára idejében több volt a fajsúlyos irodalom és a képzőművészet.

A Kívánságkosár című üzengetős és nótaküldő műsorra is van igény. Ezt is tudomásul kell venni, és ez tipikusan Duna Tévé feladat.

A komolyabb irodalmi műsorokat, meg a képzőművészetet





hiányolom. Én nem értek hozzá, néha menekülök a képzőművészet elől, de némelyik műsor nagyon meg tudott fogni, pedig csak képeket láttam és szöveget hallottam. Tudom, hogy nehéz feladat, de szeretném a képernyőn látni gyakrabban.

A legutóbbi munkája, az MTV Balatoni nyár című július-augusztusi rendkívüli napi műsorfolyamában az egyik műsorvezetői feladat, szerep volt. Ha szakmabeliek kérnek erről a véleményemet, azt mondom, nem vagyok vele megelégedve, mert magazin műsor. Ami azt jelenti, hogy maximum négy és fél perc jut egy témára. Ennyi idő alatt mit tudok megmutatni valakiből?

no, volt az, több is egy-egy vendéggel, mint néhány perc, de egy nyári délelőttön könnyed műsort vár el a nézők zöme a Balatonról és környékéről és az ott élőkéről. Az ötletet és a szándékot jónak tartom, a kivitelezéssel maga elégedetlen?

A szerepjátásra jó lehetőségeket adott, de én mindig úgy keltem fel a meghívott vendégek mellől, hogy szégyelltem magam a riportalany előtt. Mindig azt éreztem, hogy felszínességünk nem ismer határokat. Például nagyon szívesen elstálgattam volna a Balaton partján egy-egy riportalannal, vagy elmentem volna fröccsözni és közben beszélgettünk volna. Tudom,

hogy ez nem fér bele egy magazin-műsorba, no ez a bajom a magazinokkal. Azt is tudom, hogy várták tőlünk a balatoni program-ajánlatokat, volt ugyan benne, de közben meg elkezdtünk főzni, illetve az elején kezdtünk főzni és a műsor végén lett kész az étel.

Tényleg ott helyben készültek el az ételek?

Esküszöm, hogy ott készültek az ételek. Szoktam mondani „lopunk, csalunk, hazudunk” de az ételek ott helyben készültek el a műsor alatt.

Na és úszni ott tanult meg, vagy tudott csak ezt is eljászotta?

Tudok, tudok úszni, ez is egy szerepjátás volt, de tanultam is, például a gyorsúszásban eddig nem tudtam jól levegőt venni, szóval, van azért, amit ekkor tanultam meg. Elmondta a 190 centiméteres Szabó Tünde és megtanultam ezt. Másoknak is ajánlom, hogy olykor, igazi profiktól bővítsék bizonyos ismereteiket.

És arról kaptak-e információt, hogy mennyi nézője volt a műsornak?

Azt tudom erre válaszolni, hogy néhány főnökünk meglátogatott minket a műsor helyszínén és igencsak dicsértek bennünket, még a nézettség miatt is. De azt is bevallom, hogy olykor kaptam én hideget-meleget, hogy mikor voltam túl sok, mikor kevés. A saját közvélemény kuta-

tásom pedig abból áll, hogy ha lemegyek a Klauzál térre vásárolni és a pénztáros néni megemlíti, akkor látta, ha a kutyasétáltatók beszélnek róla, akkor látták, és megállapíthatom, hogy ennyivel több nézője volt a műsornak. Előfordult, hogy leálltam énekelni, vagy táncolni művészekkel, ami azért is jól esett, mert két órán keresztül ülni a berendezett műsor-helyszínén az, lehetetlen elvárás. Hetente mutattak nekünk bonyolult kimutatást, ahhoz nem értek. De dicséreteket kaptunk. És ismételték egy órában délutánoként,

Persze volt ennek pozitív hozadéka is, amiről az előbb beszéltünk több nyaraló ült a tévé elé...

Mi nem is erre gondoltunk elsősorban, hanem őszintén együtt éreztünk a nyaralókkal, a Balatonnál esőben, szeles időben ki érzi jól magát. Akinek van autója és elindul távolabbi jó programokra.

Már szeptember van, mi a legközelebbi feladata, mire készül?

A történelmi műsor az Anno folytatódik, filmhíradók kapcsán történész meghívottakkal

beszélgetünk történelmi időről, eseményekről. Október elsejétől lesz új műsorstruktúránk, de arról nekem nem szabad nyilatkoznom.

Van saját ötlete, amit megvalósítana?

Nem, nincs, másodhegedűs vagyok, de annak ideális és megalakuló, ha nem rosszat akar egy szerkesztő, én azt megcsinálom.

Gál Jolán

Fotó: Falus Kriszta, valamint: MTVA Archívum



azt minden bizonnyal nem ugyanazok nézték, mint, akik délelőtt. Így az is emelte a nézettséget.

Jó ötlet volt a késő délutáni egyórás összefoglaló, azt rendszeresen én is megnéztem, nemcsak hivatalból, hanem érdeklődésből is.

A legnehezebb feladatuk azoknak a szerkesztőknek volt, akiknek a két órás műsorból kellett összeállítani az egy órát. Ők megizzadtak abban, hogy mit hagyjanak ki.

Az idei nyáron nemcsak izadtak az emberek, így ennek a műsornak a készítői is, hanem áztak és fáztak is.

Hú, az tényleg nehéz feladat volt, most mi történjék, melyik helyszín legyen, melyik nem, kimerék-e állni mikrofonnal az esőben úgy, hogy eltakarnak, vagy sehogy sem. Azt élveztük, azok izgalmas napok voltak, akkor nagyon kellett figyelni.



AVITA STAR-DÍJAS



Az utóbbi évtizedben a TV Technology magazin STAR (Superior Technology Award Recipient) díja a NAB kiállítások nagyra becsült kiténtetésévé vált. 11. alkalommal szavazta meg a neves szaklap szerkesztősége a broadcast iparban gyártott és az ideai kiállításon bemutatott legkiválóbb technológiai újításoknak járó elismeréseket.

A nyertesek között van ebben az évben a brit Hi Tech Systeme AVITA berendezése, egy új, valós idejű videó szervert vezérlő rendszer felvételek készítésére editálására és lejátszására.

„A NAB kiállítás olyan, mint nagy kilövőpálya, ahol a professzionális audio és videó szakma új termékeinek ezrei „állnak pályára”.- mondta Tom Butts, a TV Technology amerikai kiadásának szerkesztője. „A zsűri tagjai a kiállítás standjai között sétálva keresték a legújabb technológiákat. Azok a termékek és szolgáltatások, amiket a STAR-díjra kiválasztottunk, tudásukkal azt bizonyították, hogy képesek segíteni a szórakoztató és információs média teljes spektrumában a műsorelemek gyorsabb, egyszerűbb begyűjtésében és feldolgozás utáni szétosztásában.”

„A Hi Tech igazi különlegessége az AVITA” – nyilatkozta Tom Favell, Hi Tech Systems' ügyvezető igazgatója. „A VTR-ek és videó szervert távvezérlő panelei tervezésében és gyártásában szerzett 12 éves tapasztalatunkra támaszkodva egyedülálló hibrid rendszert fejlesztünk ki, amely a legújabb érintőképernyős technológiát és moduláris hardver paneleket használ, hogy így biztosítson több felhasználó számára több szerverporthoz való hozzáférést hálózaton keresztül. Az AVITA a Hi Tech cég vezérlésben meglévő szaktudását használja ki a műsorkészítés munkafolyamatának alakításában, ami pénzügyi és működési előnyöket biztosít ügyfelek számára.”

Az AVITA egy jól bővíthető élő produkciós rendszer, aminek célja, hogy egyszerűen és gyorsan lehessen vele rögzíteni, editálni és kijátszani a több forrás-

ból érkező leforgatott anyagokat. Működtető egysége gondoskodik a videoklip készítéséhez szükséges kezelő eszközökről, a többszörös lejátszási listákról és a magas szintű keresési lehetőségekről.

A rendszer magába foglalja szoftver és hardver eszközök és alkotóelemek gyűjteményét, amit annak érdekében hoztak létre, hogy egy adott munkafo-

lyamat alkalmazásánál megfeleljenek a működési követelményeknek a könnyen használható videó szervertől és VTR vezérléstől a több-csatornás felvevő, playout és ingest funkciókig. Az AVITA szoftverkomponensei működnek Windows, Mac vagy Linux operációs rendszerben is.

Ezen túlmenően, az AVITA lehetővé teszi, a legújabb tábla

PC-k távműködtetéséhez szükséges alkalmazások telepítését. A tiszta és zavartalan felhasználói felületbe be- és kicsúsznak a menüpontokhoz tartozó kezelő felületek, és a rendszer az angolon kívül más nyelveken is működtethető. Az AVITÁT úgy tervezték, hogy bármilyen szabványos videó szerverrel kommunikálni tudjon.

- NL -



3D Előrejelzés Panasonic szemmel

Mint ismeretes, a Panasonic vezető szerepet játszott, játszik a 3D-s technológia, a vele kapcsolatos termékek és megoldások kidolgozásában mind a tartalom-előállítók, mind a fogyasztó számára.

A piaci szereplők befolyásolják, egyben segítik is a piacot, mivel nemcsak a 3D-kompatibilis eszközök elterjedése a cél, hanem az is, hogy a tartalom-előállító műhelyek felismerjék a legjobb, legeredményesebb gyakorlati fogásokat, amikkel az optimális felhasználói, vagyis nézői élmény elérhető. Ez létfontosságú a tartalom tömegpiaci elfogadtatásához. Ugyanakkor látni kell, hogy bár a 3D-képes tévékészülékek kínálata drámaian emelkedik, időbe telik a konzumer piacba való beszivárgás, és a műsorokat még hosszú éveken keresztül a 2D és 3D tartalmak keveréke fogja alkotni.



Kapcsolós 3D szemüveg - kicsit közelről



Panasonic AG-3DA1 3D kamera baseball mérkőzésen

A 3D GYORSAN ALAPÉRTÉKKÉ VÁLÍK

Függetlenül attól, hogy a néző 3D-ben szeretné nézni kedvenc sorozatát, vagy nem, közeleg az idő, amikor lehetetlen lesz elkerülni a legújabb videó örületet, a 3D-s technológiát, mert hamarosan szabványként fog megjelenni. (Privát véleményem, hogy nem eszik oly forrón a kását. Nagyon sok a piaci szereplő, sokféle technológia küzd egymással, és ennél kisebb biznissz esetén sem volt könnyű a mindenkinek elfogadható szabvány elfogadása. A televíziós szakmában ennek komoly „hagyományai” vannak.) A Panasonicnál úgy látják, hogy a tévé és videó termékszalád 50 százaléka 2011-ben 3D-képes lesz, és az a cél, hogy ezt az arányt 2012-ig 80 százalékra növeljék.

Az előrejelzések szerint a nem túl távoli jövőben az összes televízió képes lesz a 3D tartalmak megjelenítésére. Ez a jelenség egyáltalán nem korlátozódik csak a tévékre laptopokra, táblagépekre, mobiltelefonokra és a hordozható játékkonzolokra. A tévék általában nem olcsók, és évekre telik, amíg minden új technológia utat vág magának a piacon, de esély van arra, hogy ha valaki néhány év múlva új tévét kényszerül vásárolni, megfontolja egy 3D készülék megvételét.

KÜLÖNBÖZŐ MÓDOK, KÜLÖNBÖZŐ KÉPERNYŐK

Mint említettük, a korábbi videó technológiák „mintájára” nincs egységes szabvány a 3D-re (sem). A mai sztereó 3D tévék három alapvető formátumban léteznek: a passzív szemüveget igénylők (olyanokat, mint amit a moziban használunk), az aktív kapcsolós (shutter) szemüveg viselését igénylők (a Panasonic ezt pártolja), és azok, amelyeknél szemüveg nélkül is kialakul a 3D látvány. A Panasonic kedveli az aktív shutter glass technológiát, mivel valódi HD minőséget ad. Hátránya viszont, hogy a néző, aki mindenféle szemüveg viselésével szemben szkeptikus, elektronikai elemeket tartalmazó szerkezettel az orrán kénytelen a 3D tévét nézni, ami a passzív szemüveghez képest drága is. Annak ellenére, hogy a gyártók állítják: lesz ez még olcsóbb is.

A nézői véleményekkel ellentétben a Panasonic szerint a szemüveg nélküli 3D-s technológiának túl sok a hátránya, legfőképp azért, mert nagyképernyős, nagyméretű eszközökkel, például tévékkel kaphatnak csak elfogadható látványt. A japán világcég nem hisz abban, hogy a szemüveg nélküli autostereo technológia elég jó kis képernyők, mint például a mobiltelefon, hordozható játékkonzol, vagy akár egy táblakomputer, esetleg laptop-típusú eszközök esetében. Nem vonják

kétségbe, hogy reklámtáblák, digital signage esetében, amikor a járókelők egyetlen rápillantás után tovább sietnek, ez a fajta megjelenítő hatásos lehet, de a nagyobb tévéknél, ahol a képminőség rendkívül fontos, a drága aktív szemüveg használata rövid, vagy középtávon elkerülhetetlen.

A zavar meglete kétségtelen, bár egyes gyártók törekvései kezdik meghozni gyümölcsseit: a szemüveg nélküli 3D-s tévék tetszenek a közönségnek. Egy olyan világban, ahol az átlagnéző nem igazodik el az olyan fogalmak, mint a 720i, 1080p, 200Hz, LCD, LED, vagy plazma között, egy 3D-tévé vásárlásánál abba a döntési helyzetbe kergetik, hogy mondja meg: passzív szemüveges,

aktív szemüveges, vagy szemüveg nélküli tévét akar-e venni, nos, ez meglehetősen frusztráló lehet.

Mondanom sem kell, egy 3D-s tévé vásárlása meglehetősen értelmetlen, ha nincs rendes 3D-s műsor, amit nézni lehet rajta. A Nemzetközi 3D Társaság szerint a(z amerikai) vásárlók első számú kérdése a boltban nem az ár, hanem az, hogy mit lehet 3D-ben nézni. A tartalomgyártó cégek azonban legalább annyira izgatottak 3D ügyben, mint az eladók: garanciákat várnak az eladások növelésére, különösen a HD DVD piacon.

Mindazonáltal 2011-ben rengeteg 3D-s tartalom (műsor!) jelenik meg az amerikai piacon, köztük sok új kasszasikert elért film, játékok, és nagyobb szám-



Panasonic konsumer 3D kamkorder



Ilyen a kép, ha 2D-tévéen 3D-műsort nézünk

ban élő események. A felnőtt tartalmak gyártói is a 3D felé kacsingatnak, így próbálnak el távolodni az internetről, vissza a DVD-eladások felé.

A műsorgyártók lassan rájöttek, hogy nem minden mutat jól háromdimenziós képen. Az élő sportesemények közvetítése különösen bonyolult lehet, sok országban csak pay-tv előfizetők számára érhető el. A rendezőknek még sokat kell tanulniuk, hogy időben meg tudják ítélni, hogy mi működik jól, és mi nem 3D-ben, és hogyan kell zökkenőmentesen harmonikussá gyúrní a látványrészeket.

A Panasonic úgy gondolja, hogy ezt úgy lehet elérni, ha az

egész ipar együtt dolgozik azon, hogy a problémákat azonosítsák, és a legjobb megoldásokat elérhetővé tegyék az érdekeltek számára.

A PIACI SZEREPLŐK ÉS A FOKOZATOS HATÁS

A piacra kerülő 3D eszközök és (bizonyos mértékben) a műsorok, filmek özöne drámáinak látszik, de a tömegpiacra való lassú beszivárgásuk még időt vesz igénybe. A tévékészülékek élekciklusa öt évnél hosszabb a legtöbb ember számára, így még bizonyos idő eltelik, mielőtt elérjük a többség számára fordulópontot jelentő helyzetet. Ha a 3D technológia kezd gya-

koribbá válni az otthonokban, akkor is csak bizonyos műfajok, a kasszasiker filmek és játékok lesznek a népszerűek. Legalább is kezdetben.

Rövid-és középtávon sok műsort még 2D-ben fogunk nézni. Végül is nem minden 3D tartalom lesz valódi HD 3D. A műsorok a kisebb, esetleg alternatív otthoni képernyőkön gyengébb minőségűek lesznek, így sávszélesség-éhségük sem lesz számottevő.

A távközlési szolgáltatók szempontjából, a 3D-tévé határozottan a közeli horizontot jelent.



...720i, 1080p, 200Hz, LCD, LED, vagy plazma?

Nagy Lajos

ELEMENT TECHNICA

Víz alatti 3D kamera

Az amerikai Element Technica cég 3D – rigjeiről már többször szoltunk a Médiatechnika hasábjain: most is ezt tesszük, amikor bemutatjuk a víz alatti 3D kamerát.

Az ilyen eszközöknek a sikere többnyire azon múlik, hogyan tudják megoldani a vízhatlanságot, és a víz alatti különleges körülmények között milyen a kamera kezelhetősége. A többi az objektív(eken) és az elektronikán múlik.

Az Element Technica ezeket a követelményeket három fő elemmel oldotta meg: a Technica 3D Neutron riggel, a Silicon Imaging SI-2K kamerával, és az ezeket magába foglaló, beburkoló, kifejezetten erre a célra épített Neutron BORG 3D víz alatti házzal, ami a HydroFlex cég újdonsága. A víz alatti 3D kamerarendszer része még egy CineDeck rekorder is, ami szintén a víz alatti ház védelme alatt áll.

A korábbi víz alatti 3D kamerák kezelőinek meg kellett küzdeniük a nagyméretű riggel

és a kamerákat magába foglaló hatalmas tömegű rendszerrel. A kicsi Neutron rig, és a szintén parányi Silicon Imaging SI-2K kamerák ideális párost alkotva lehetővé tették a HydroFlex cégnek, hogy olyan téglatest formájú anodizált alumínium házat tervezzenek, ami 42,5 cm hosszú, 37,5 cm széles, és 40 cm magas.

A víz alatti munkáiról híres Pete Romano (ASC) operátor a Neutron BORG 3D rendszer első példányát már használta is egy jelentős játékfilm forgatásánál. „Könnyű mozogni vele a vízben, könnyű követni a cselekményt.”- mondta Romano. Jó a kiegyensúlyozottsága ahhoz, hogy kézi kameraként használni lehessen, szóval boldogabb nem is lehetnék.”

Az Element Technica Neutron rigje tükrös, más néven sugár-elosztó konfigurációjú, a rendszer az objektív előtt játszódó közeli eseményektől a nagy totálképig sztereóban mutatja a víz alatti világot. A Neutron BORG rendszer az



Szerelés közben



A Neutron BORG víz alatti státióv

Element Technica integrált objektív-vezérlőjét alkalmazza. Az SI-2K kamerákon Zeiss 16mm-es filmes objektívek vannak, a rendszer képes kihasználni az objektív f/1.3 nyílását és a közeli élességállítás lehetőségét. A kamerákra feltehetőek még Schneider 4.8mm-es, 8mm-es és 12mm-es, valamint Linos 12mm-es, 16mm-es és 25mm-es C-foglatú objektívek.

A kamerák kis mérete, és képminősége, valamint az objektívek kompatibilitása miatt a Neutron 3D rig és az SI-2K kamera kombinációjához ideális kiegészítő a kis HydroFlex vízmentes ház, aminek a tömege valamivel több, mint a kiszorított víz mennyisége annak érdekében, hogy fennmaradjon az enyhén negatív felhajtóerő a víz alatti működéskor. A Neutron BORG tömege szárazföldön 51,5 kg, víz alatt viszont csak 1,4 kg.

A Neutron BORG víz alatti 3D kamerarendszer beállítható úgy, hogy a kamera szabadon úszik kikötetlenül, és a kezelő (technikus, operátor) a burkolat alatt lévő Cinedecket is figyelve vezérli az objektíveket és kontrolálja a sztereografikus beállításokat - a víz alatt. A másik lehetőség az, hogy a videónak, a rig fókuszának, íriszének és sztereografikus beállításainak teljes távvezérlését kábeles összeköttetésen keresztül a felszínről végzik.

A HydroFlex Neutron BORG házat úgy tervezték, hogy 18 méteres mélységig vízhatlan maradjon, és biztosítsa a fókusz, az írisz, az interaxiális- és konvergencia beállítások beázás-mentes elvégzését. Amikor a Cinedecket belső felvételre használják, az SD videó víz alatti koax kábelben mehet a felszínre. A másik lehetőség az, hogy a Cinedecket kikerülve megy a full HD jel a két kamerától a felszíni bázisállomásra víz alatti Element kábelben keresztül.

Sokak véleménye szerint a kis méret, a könnyű konstrukció és a HydroFlex vízmentes burkolat olyan kamerarendszert eredményez, amelyen korábban sosem létezett.

-NL-



Felvétel

A „The Sun Comes Out” világtorné Shakirával és a Sennheiserrel

A „The Sun Comes Out” világtorné - Shakira egyre növekvő rajongótáborának hídfőállásait érintve - észak-amerikai, európai, dél-amerikai, ázsiai és afrikai helyszíneken zajlik, tizenkét gyönyörű és fárasztó hónapon át. A turné az énekesnő két legutóbbi stúdióalbumát, a She Wolf és a Sale El Sol albumot népszerűsíti. Sennheiser vezeték nélküli mikrofonok, vezeték nélküli személyi monitor rendszerek és vezeték nélküli hangszerek gondoskodnak az előadások állandó és megbízható színvonaláról estéről estére, attól függetlenül, hogy a turnécapat a világ mely táján jár, és milyen szörnyű és váratlan rádiófrekvenciás környezetben kell dolgozni.

Shakira a hozzá hasonló megasztárokat is túlszárnyaló, igazán nemzetközi hírnévnek örvendhet. A három nyelven beszélő, kolumbiai születésű énekesnő világszerte több mint ötvenöt millió albumot adott el, és két Grammy-díjat, hét Latin Grammy-díjat és tizenkettő Billboard Latin zenei díjat is begyűjtött. Shakira hitelessége és nagy emberszeretete Barack Obama elnököt is arra készítette, hogy meghívja őt a Fehér Házba, hogy elbeszélgessenek a gyermekek korai fejlesztéséről és a 2010-es FIFA világbajnokság hivatalos dalának választott, „Waka Waka (This Time for Africa)” című sláger magával ragadó varázsáról.

A „The Sun Comes Out” világtornén Shakira elbűvölő hangja Neumann KK 105 S kondenzátor kapszulával szerelt Sennheiser SKM 5200-II mikrofon és EM 3732-II vevőegység segítségével jut el az elragadtatott rajongók füléhez. A KK 105 S a legendás Neumann stúdióhangzást varázsolja a színpadra, olyan precíz érzékenységgel rögzítve a hangot, mely közvetíteni képes az énekesnő

hangjának hipnotikus szépségét. Shakira, aki már hosszú ideje fürdik a rivaldafényben és már minden elképzelhető mikrofonba énekelt, áttetsző és szép hangzásáért a KK 105 S kapszulát kedveli a leginkább. A mik-



Fotó: © 2011 Erik Kabik

rofon finom részleteket is visszaadó hangzása még nagyszerűbb teljesítményre ösztönzi őt.

Shakira, valamint elsőrangú zenészei, dobosai és táncosai mindannyian a Sennheiser ew 300 IEM G3 vezeték nélküli személyi monitor rendszerek segítségével tartanak lépést a zene ritmusával. Az énekesnő világszerte ismert, egyedi hangzásának alapját képező mobil hangszerek – köztük Shakira saját gitárjának – jeleit tizennégy vezeték nélküli Sennheiser SK 2000-XP hangszerek zsebadó továbbítja. A vezeték nélküli jeleket hat Sennheiser EM 2050 vevőegység veszi hibátlanul az éterből, Sennheiser A2003-UHF antennák közreműködésével.

Figyelemre méltó, hogy a show – a turné távoli célállomásai és az azokkal járó váratlan vagy zsúfolt RF viszonyok ellenére – estéről estére minden gond nélkül zajlik. Amikor a turné szeptember végén a Rio

HIRDETÉS

ÚJ
XL2
AUDIO és AKUSZTIKAI ANALIZÁTOR

NEUTRIK
CONNECTING THE WORLD

HA BIZTOSRA AKAR MENNI..!
ELIMEX

1131 Budapest, Dolmány u. 16. Tel: 239-8270, Fax: 451-0560
www.elimex.hu info@elimex.hu

Új, lélegzetelállító keverőterem a Focus-Fox-nál

Az 1994-ben alapított Focus-Fox a legkomplexebb utómunka-stúdió Magyarországon. Létrehozásakor a 90-es évek végén hirtelen megerősödő reklámfilmes szakma igényeinek kielégítését szolgálta, a későbbiekben pedig, a folyamatos fejlesztések, technikai újítások révén, egyre inkább szerepet kaptak a játékfilmes munkák is. Mára a két szakterület a munkafolyamatokban egyenlő nagyságrendet képvisel, a stúdió azonos figyelmet fordít úgy a reklám-, mind a játékfilmekre.

A Focus-Fox Stúdió a Hűvösvölgy kapujában, zöldövezetben, nyugodt, csendes helyen található, egy célirányosan stúdióknak épített épületben, stratégiai partnerével, a Kodak Cinelabs Hungary-vel együtt. A két cég minden olyan munkát el tud végezni, mely a forgatás, a felvételek elkészülte után a filmgyártásban szóba jöhet.

A Focus-Fox tulajdonosai, és munkatársai a közelmúltban úgy határoztak, hogy létrehoznak egy keverő-fényelő-mozihelyiséget is, melyben a készülő munkák a legszigorúbb képi-, és hangi szabványoknak is maradéktalanul megfelelnek. Ebből a célból építették meg telephelyükön azt az impozáns keverőtermet, mely



felszerelésével és kialakításával, bátran mondhatjuk, világszínvonalat képvisel! A beépítésre került technika igen sokoldalú, nagy tudású.

Tózsér Attila, a Focus-Fox hang-részlegének vezetője, és egyben a vállalkozás társtulajdonosa elmondta, hogy a cél valóban a legmagasabb minőség elérése, a napjainkban felmerülő maximális igények kielégítése. A terem és a berendezés-állomány is rendelkezik a Dolby és a THX licenc-ével, mindkét szabvány előírásainak egyaránt megfelel. Már a tervezésnél, a beépítésre szánt anyagok kiválasztásánál is ezek az előírások játszották a főszerepet. A stúdió-keverő építésze tervezte ezért nem kisebb cégre, mint a kanadai Pilchner & Schoustalra bízta, így a látvány is, és a választott technika minősége, igényessége is magáért beszél.

A keverőben elhelyezett komplex audió-, és képekezelő rendszer egy Avid Media Composer-ből, és három egymással szinkronban futó, legújabb verziójú Pro Tools HD

készülékből tevődik össze. A berendezés kétoperátoros, melyben két Pro Tools felel a lejátszásokért, míg a harmadik a felvételeket végzi. A készülékegyüttes szinkronitását Satellite Link segítségével oldották meg, melynek összeállási ideje villámgyors, összesen 6 sampling időtartamú, ez azt jelenti, hogy olyan gyorsan áll össze a négy computer, mintha egyetlen gép lenne.

A rendszer egyik fontos alkotóeleme a Dolby MME Recorder, ami a Dolby kódolt anyag felvételét végzi. Ez a szerkezet MOD-re (mágneses-optikai lemezre) rögzíti a például 5.1-ben kevert hanganyagot, mely a hangnegatív gyártásának alapja.

A keverőteremben nagy gondot fordítottak az ergonomiai kialakításra is. A stúdió vezetői tudják, hogy kényelmetlen munkaállomáson nem lehet minőségi munkát végezni! A légkondicionálás, a lámpák elhelyezése, a forma-, és a színvilág mind-mind fontos tényező úgy a tervezésnél, mint a kivitelezésnél.

A Focus-Fox nagy előnye a komplexitása. Egy helyen jelenik meg a múlt, a jelen, és a jövő. A képrestaurálástól kezdve a 35 mm-es képtechnikán, filmszkennelésen, komplex filmipari szolgáltatásokon át egészen a legmodernebb digitális lehetőségekig (3D-grafika, kompozitálás, DCI készítés stb.) minden egy helyen található. A stúdióban a reklámfilmek készítésétől a nagyjátékfilmek kivitelezéséig minden munkafolyamat XXI. századi minőségben végezhető.

A keverő-fényelő-moziterem, mint az az elnevezéséből is kitűnik, többfunkciós, mivel Final Grading, azaz a filmek végleges fényelése is végezhető ugyanitt, egy erre a célra telepített munkaállomás segítségével, amihez természetesen kimagasló minőségű képre is szükség van. Szabados Ferenc, a Focus-Fox műszaki igazgatója elmondta, hogy egy speciális, 3D képes Christie CP 2000-es DCI projektor a moziterem szíve. A kivetítő nagy fényerejű, kiválóan kalibrálható, és passzív szemüveggel

élvezhető 3D-s kép megjelenítésére alkalmas. A vásznon mért fényerő annak teljes felszínén egységesen, és stabilan 14 Foot-lambert, ami kimagaslóan jó érték. A felhasznált izzó 2000 és 4000 W közötti teljesítményhatárok között üzemelhet 48 V-on, így néha 400 A-t is igényel. A hangfalrendszer Dolby, és THX szabványos elhelyezésének érdekében a Stewart 1.0 vásznon mikroperforált anyagú, hogy a mögötte elhelyezett hangsugárzók hangzását a legkevésbé zavarja. A megjelenített kép is minősített, Filmlight szabványnak megfelelő, ami a korrekt fényelés érdekében elengedhetetlen

A fényelés műveletéhez használt kép lehet eredetileg is digitális formátumú, de akár filmről digitalizált is. A lényeg, hogy a 9x3,8 m-es vásznon a 2K-s vetítő által biztosított kép tökéletes legyen.

A fényelő egy Baselight 4-es rendszer, mely a Filmlight saját szoftverét használja, és linux alatt, cluster üzemben fut. A kép tárolása, és a renderelés négy

számítógépen, párhuzamosan történik. A rendszer SD-től egészen 4K-ig, 2D és 3D üzemmódban való működésre alkalmas, és mindezt, hogy a művészeti szempontok jobban érvényesüljenek, fényeléskor hang megjelenítésével együtt végzi.

A keverő-vetítőben már számos magyar, és külföldi produkció dolgozott, a legnagyobb elégedettséggel. A fő, hogy mind több és több magyar filmes, és reklámfilmes szakember felismerje, és érezze úgy, hogy számára a minőség alapvető követelmény! A Focus-Fox ezen elvárásainak igyekszik maradéktalanul megfelelni. Ha a külföldi produkciók továbbra is részesülnek a 20 %-os állami támogatásban, akkor a megrendelés-állomány, bizonyára tovább növekszik majd, és még több stáb fedezi fel magának a Focus-Fox világszínvonalú utómunka szolgáltatásait.

További információk a www.focusfox.hu weboldalon találhatók.

Steiner András



Hollywood System, A szakmában tanuljunk, ne az iskolákban!

A Ha szeretne a filmiparban dolgozni, ha gondolt már arra, hogy segédoperatőr, világosító, rendezőasszisztens, felvételvezető, vagy akár filmszínész legyen, az egyik legjobb hely, ahol ezt megtanulhatja, az a Magyar Operatőrök Társasága - Stábiskola, mely a 2011 - 2012-es tanévben a hazai, és nemzetközi filmiparban dolgozó legjobb szakemberek vezetésével indítja el új tanévé!

Novák Emil, az iskola alapítója, és egyben igazgatója, 2006-ban a HSC ötven éves oktatási módszerét ötvözte az ausztrál film-oktatás nemzetközileg is elismert módszereivel. Felhasználta a HSC legendás operatőreinek több évtizedes tapasztalatait, és a HSC tagjainak segítségével egy olyan iskolát hozott létre, ahol a magyar és nemzetközi film-, és televíziós ipar elvárásainak figyelembevételével magas színvonalú szakemberképzés valósulhat meg.

Novák Emillel, a Stábiskola vezetőjével, aki kettős állampolgárként egyben a Magyar Operatőrök Társaságának, és az Ausztrál Operatőrök Társaságának is tagja, az iskola létrejöttéről beszélgettem. Kérdeztem a képzésekről, és arról, mit is kell tennie azoknak, akik filmes-sé szeretnének válni, milyen oktatási formák közül válogathatnak az érdeklődők. Röviden összefoglalta az iskola célját, és beszélt az induló szakokról, az oktatásról, a már végzett hallga-



Előadás közben



Felvétel indít!



Így működik a kamera



Novák Emil órát tart

tókról, és arról, hogy miként nyernek majd újból teret a képzett, megalapozott tudással, végzettséget igazoló dokumentummal rendelkező jövődöbéli szakemberek.

Elmondta, hogy a Stábiskola hat éve, segédoperatőrök képzésével kezdte meg működését. Az iskola a legfontosabb, és egyben legalapvetőbb, napjainkban már sajnos feledésbe merült céllal jött létre. Ez a cél az inas-képzés volt, mely hiányt pótol a mai magyar filmszakmában, melyben számos kiváló, nagy tudású, és óriási szakmai tapasztalattal rendelkező szakember dolgozik. Ha ezek az emberek képesek átadni tudásukat, majd később feladatkörüket a következő generáció számára, akkor a híres filmgyártásunk ismét méltó helyére kerülhet a filmparban.

Mindezen megfontolásokból a tanári kart ma is praktizáló, aktív, képzett, jó nevű filmes szakemberekből válogatták össze. Csak példaképp, emeljünk ki néhány nevet a sorból!

Dr. Juhász Árpád, Kende János, Rák József, Zentay László, Dúló Károly János, Kozma Károly, Romwalter „Richy” Béla, Koltai Lajos, és még sokáig folytathatnánk a közsismert nevek felsorolását. A tanárok, természetesen a legmodernebb eszközök felhasználásával, a legújabb technikák használatát tanítják.

Hogy milyen tárgyakat, ismereteket lehet elsajátítani a Stábiskolában? Az elmúlt hat év során a tanulható szakmák száma egyre csak bővült!

Ma a jelentkezők az OKJ-s képzések közül rendezőasszisztens, felvételvezető, digitális

utómunka, világosítói, szcenikai asszisztens, és természetesen a már jól bevált segédoperatőr szakra jelentkezhetnek, az OKJ-n kívüli képzésekre jelentkezők pedig az operatőri előképzésre, a filmszínész-, és az izgalmasan hangzó filmes parókafodrász képzésre nyerhetnek felvételt. Kellő érdeklődés esetén a jövőben mód nyílik a hangasszisztens tudás elsajátítására is, de ha a filmpar úgy kívánja, további szakok beindítása is lehetséges.

Az elméleti órák a Filmgyár területén, vagy a Ráday utcában

lévő oktatóhelyiségben kerülnek megtartásra, míg a gyakorlati képzések külső helyszíneken, stúdiókban, filmes eszközöket kölcsönző cégek telephelyein, mint például a Sparks, vagy a Vision Team, zajlanak.

Egy-egy szakon a tanulmányi idő 360 óra. A modulok elvégzése után minden hallgató köteles szakmai gyakorlaton is részt venni, méghozzá két hetes időtartamban, és a Stábiskola által kijelölt produkcióban. A tanulmányok befejeztével a végzősök kétlépcsős állami vizsgát tesznek. Az állami vizsgákra a második, illetve a harmadik félévi tanulmányokat követően kerül sor. Azoknak, akik különböző okokból nem kívánnak államilag elismert bizonyítványt szerezni, a HSC Stábiskola a szokásos félévi vizsgák után tanúsítványt ad ki arról, hogy befejezett gyakorlati képzésben részesültek. Mindezek után a végzetek magyar, és nemzetközi produkciókban is dolgozhatnak.

A jó hír, hogy azok, akik munkába állnak, az iskola bekezdési összegét úgy fél évvel a tanulmányok befejezése után már meg is tudják keresni!

A diákok, és tanáraik a tantermek elhagyása után sem maradnak magukra. A végzetek régi tanáraik segítségével bármikor számíthatnak, és ez nagy biztonságot jelent mindazoknak, akik

a későbbiekben szakmai, vagy egyéb problémákkal szembesülnek.

A Stábiskolában eddig úgy 230 diák végzett, közülük sokat a Színház-, és Filmművészeti Egyetemre is felvettek. Közöttük ma már számos olyan név található, akiket az iskola elvégzése óta a közönség is megismerhetett. Ilyen például Kovács Claudia, Reich Dániel, Császi Ádám, Lippich Tamás, Sitkei Szabolcs, Reich Ida, vagy Gottmann István neve is.

Remélhető, hogy az évek előrehaladtával mind több, és több értékes szakember kerül ki a Stábiskola falai közül, akik mindannyian megtalálják méltó helyüket a nagybetűs Életben, és az iskola is lényeges segítséget nyújt majd ahhoz, hogy a filmszakma, vagy a filmpar a legjobb szakemberek segítségével maga termelje ki a jövő generációját, fejezte be mondanivalóját Novák Emil, akinek ezúton is köszönöm a beszélgetést.

A Magyar Operatőrök Társasága-Stábiskola 2011. október 13-án a Ráday utcai Filmesházban nyílt napot is szervez, ahol várják a filmes szakma iránt érdeklődőket, és a leendő hallgatókat.

A Stábiskoláról további információk a www.stabiskola.hu címen érhető el.

Steiner András



Számítógépes gyakorlat

LED invázió a Szigeten

Túl vagyunk a 19. Sziget fesztiválon. Sokan sokfélet mondanak a rendezvény kapcsán, de összességében büszkéek lehetünk rá saját magunk és a világ előtt egyaránt. Közel 40 helyszínen, több száz külföldi fellépő szórakoztatta az ide látogatókat, de ezen felül is megszámlálhatatlan látványossággal találkozhattunk.



Évekkel ezelőtt még csoda számba ment, amikor az első LED-es felületek megjelentek a Szigeten – akkor még nem is ez volt a fesztivál hivatalos neve. A 2004 előtti időszakban a Rock'n'Roll tiszta valójában volt jelen, aztán elkezdődött a „LED virágzás” időszaka.

Az első fecske a nagyszínpad mellett 2004-ben megjelent, hazai gyártmányú, 25mm pixel távolságú, 256x192 pixel felbontású fal volt. A hazai gyártmányú kijelző sem felbontásával, sem fényerejével

nem vette fel a versenyt mai modern utódaival. Eza 30.72nm felületű tábla 3 tonnához közelítő súlyával, bonyolult mechanikájával, mai szemmel már „öskövületnek” számít. Telepítése bonyolult volt és hosszú ideig tartott. A mai gyártók már szem előtt tartják a könnyű és gyorsan telepíthető szerkezeteket, valamint a maximális mobilitást.

A következő évek szemmel látható, látványos változást hoztak. A show technika ma már elképzelhetetlen valamifé-

le látványelem nélkül. A méretek, a felbontások, a tartalmak és a felhasználások száma, formája és célja végtelen számú lehetőséget biztosít. A színpadi megjelenések mellett a vendéglátó egységek is kedvet kaptak a szemet kápráztató megoldásokra. Mindezek mellett – mutatva a felhasználhatóság sokszínűségét – a fesztivál egyik névadó szponzora monumentális építménnyel állt elő, amit speciális show műsorral tett egyedivé, 240m² felületnyi LED felhasználásával.

Összességében mégis három, jól elkülöníthető felhasználási módot lehetett megkülönböztetni: klasszikus színpadi installáció, Digital Signage „rendszerű” installáció, és az egyéb kategória.

show-jába integrálva is működtethető felületek markánsan hozzájárultak a színpad központi jellegéhez.

A többi helyszínen ennél sokkal kisebb felületeket találhattunk. A Metál színpadon, az MR2 színpadon a nagyszínpadéhoz hasonló kültéri LED falak dolgoztak 24nm felületükkel, a fizikai 10mm felbontásukkal és >5500 NIT fényerejükkel. Ezek a falak megfelelnek az EN60529 szabványban foglalt IP65 besorolásnak. A kabin szerkezetük és a fényerejük a kültéri időjárási viszonyokhoz igazodik, bírja az esőt, az erős napsütést.

Az olyan helyszíneken, amik „fedél alá” kerültek, mint a Party Aréna, beltéri LED fal és Grid LED, azaz rácsos szer-



A Klasszikus színpadi installációk közé tartozik a fesztivál központi eseményeinek helyt adó Nagyszínpad. Az idei évre egy teljesen új arculatot és monumentális kivetítő felületeket kapott. A színpad mindkét oldalán 60.27 nm felületű, Absen VPo10 LED falak kerültek beépítésre, ami az eddigiekben használt felületek duplája. Az oldalanként elhelyezett 49 modul súlya közel 3500kg, felbontása 20/10mm, fényereje >6000 NIT. A hozzá tartozó vezérléssel, stúdiótechnikai eszközökkel, kamera rendszerrel önállóan és igény szerint az aktuális fellépő

kezetű, show LED biztosította a látványt. Mindkét technika klasszikusan beltéri alkalmazásokhoz használható. A 30m² VPi7 LED fal 7mm-es felbontása, 0,36m²-es kabin mérete lehetővé teszi a könnyű és gyors telepítést, a legkülönbözőbb képformátumok esetében is. Az elektronikus zenei stílus meghatározó előadói – David Getta, Tiesto, stb. – a rácsos szerkezetű LED rendszereket használja. A műfaj sajátosságából adódóan a látványon itt elengedhetetlen hangsúly van. A rácsos szerkezet lehetővé tesz olyan speciális világítási effekteket, amik a képernyő



A helyszínek villogni, világítani kezdenek és az éjszakában egy új típusú, önálló akarattal bíró rendszer kezd működni. A vendéglátó ipar egy nagyon régi tézist helyezett át egy új, XXI. századi köntösben. Ahogy az éjjeli lepkék a lámpa fényére, úgy gyűlnek a fesztiválozók a 37.5mm felbontású, könnyű szerkezetű, rácsos LED csik köré. Ezeknél a rendszereknél a fő szempont az elhelyezés és a tartalom. A két feltétel jó összhangja erősíteni tudja egymást, és nyilván a vendéglátó egység forgalmát.

A korábban említett egyéb kategória igazából csak egy hatalmas építményre vonatkozatható, ami unikálisnak számítana a világ bármelyik pontján. Az építmény egy metropolita részletre emlékeztető, toronyház struktúrájú szerkezet, aminek az oldal felületeit összesen 240m² LED fallal borították. A rendszerbe különböző méretű és felbontású technikák kerültek. Érdekes volt látni, hogy a 20/10mm-es felbontású falak, hogyan olvadnak egybe a 37.5mm-es Rács szerkezetű felülettel.

A komplexum, már magába is szemet kápráztató és monumentális volt. A 75 tonnás „alapra” 6 tonnányi vasszerkezet épült, amire további 8 ton-

nányi súlyként nehezedtek a LED falak. A több mint 240 nm fekete felület amint életre kelt egészen egyedi, eddig idehaza nem látott, összetett rendszerben elevenedett meg. A grafikai elemek, az összefüggő, mégis szétdarabolt felületek, a 3D-s elemeket tartalmazó anyagok különleges hangulatot kölcsönöztek a monstrumnak. A felületek összetételét a grafikai tervezéshez igazították, így a legizgalmasabb elképzelések válhattak valóra. A 30m magasú torony rendszerének vezérlését médiaszerverrel, és egy saját fejlesztésű szoftverrel oldották meg.

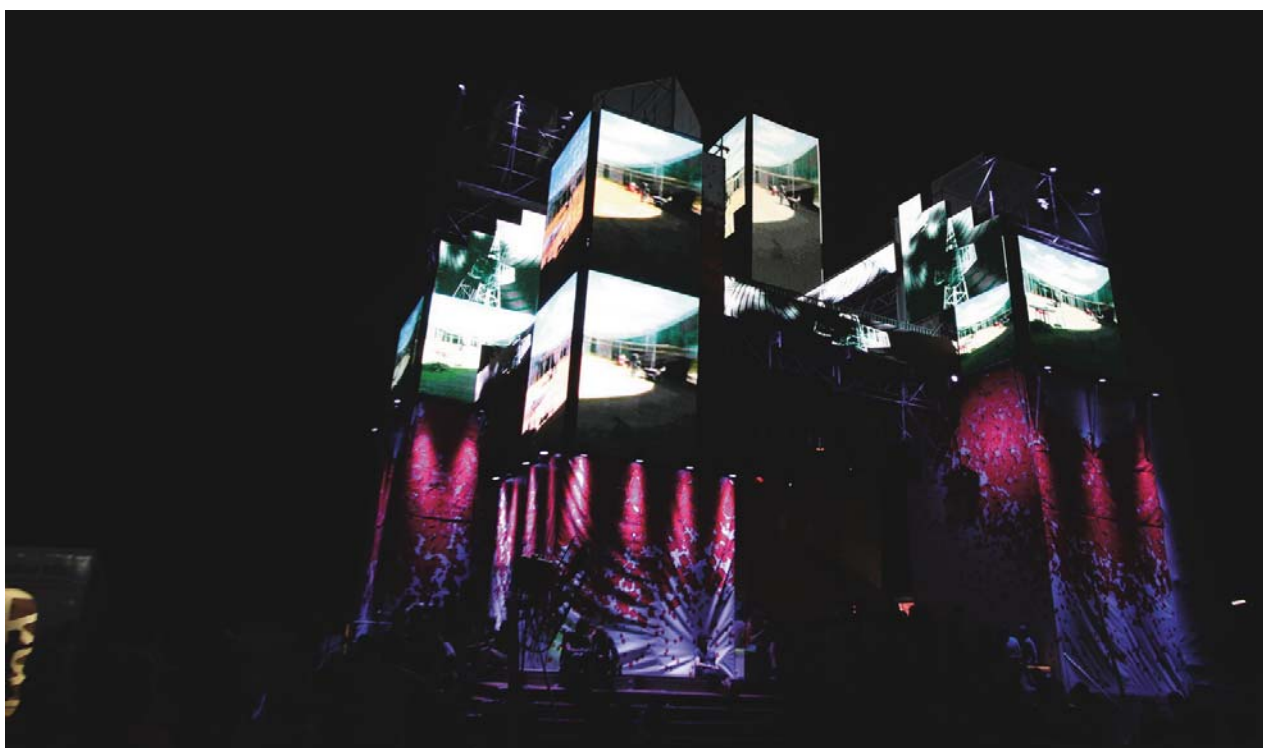
Csodaország határait csak a kreatív elme képzelőereje határozza meg. A hazai technikai eszközök, a fejlesztések még mindig tartogatnak meglepetéseket, kiaknázatlan területeket. A LED technológiák, a vezérlő rendszerek, a média szerverek, az emberi találékonyság összességében biztosítja a fejlődést ezen a területen. A nagyközönség és a szakma egyaránt érdeklődéssel várja a következő, a 20. Sziget fesztivált és biztos lehetünk abban, hogy az invázió folytatódni fog.

Perjési Péter

felület mögül történik. Ezek a videó anyaggal összekombinált világítás egy újabb lépése a modern színpadi megjelenéseknek. 60-70m² felületben a 37.5mm-es felbontás már élvezetes megjelenítést biztosít.

A Digital Signage rendszerek észrevétlenül lopták be magukat az életünkbe, úgy, hogy a legtöbben nem is tudunk róla. Az aktuális információkhoz való hozzáférés, a cégek reklámjainak mindennapos közelsége már annyira természetes, hogy fel sem tűnik a freez-ként, Grid LED-es felületeken futó reklámok, akciós ajánlatok, napi különlegességek finoman „arcba mászó” valósága.

Amennyiben a nappali időszakban ez nem is elég feltűnő, amint sötétedni kezd a Sziget fesztivál képekbe öltözik.

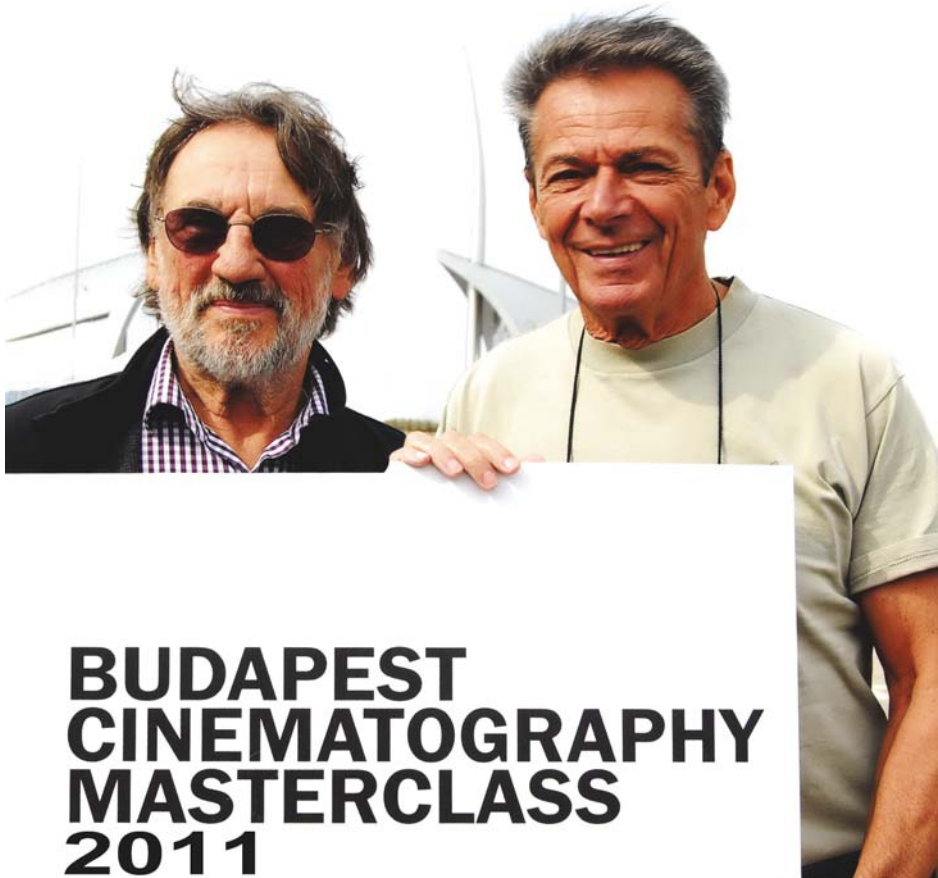


Operatőr Mesteriskola Budapesten

Huszonegy ország negyvenkét frissen végzett operatőre érkezett a Budapest Cinematography Masterclass-ra, azaz az Operatőri Mesteriskolába, Etyekre. A kétévente megrendezett kéthetes tréninget idén Zsigmond Vilmos, és Ragályi Elemér vezette. A Cinemafilm Kft. által szervezett mesterkurzus igazgatója, Xantus János rendező elmondta, hogy a nemzedék letehetősebb operatőrei jelentek meg Argentínától Kanadáig, Izraeltől Horvátországig, és felemelő érzés volt látni, hogy a különböző kultúrákból érkező alkotók milyen hatékonyan tudnak együtt dolgozni. A Színház- és Filmművészeti egyetem bizottsága rendszerint egy magyar résztvevőt is javasolhat. Idén Rév Marcell, végzős operatőr-hallgató tanulhatott a kurzuson.

A programon csak frissen végzett operatőrök vehetnek részt. A képzésre több mint száz operatőr jelentkezett. Közülük a Színház- és Filmművészeti Egyetem Kende János által vezetett szakmai bizottsága választotta ki a legjobb tizenöt pályázatot. A szerencsés nyertesek számára a kurzus ingyenes volt, csak az utóköltiséget kellett állniuk, a képzést, az étkezést, és a szállást a Mesteriskola biztosította. A további résztvevők körülbelül 1500 eurónyi összeget fizettek a tanfolyamon való részvételért.

A kurzus alatt tizenhat operatőr dolgozott. A hallgatók a hét folyamán nyolc rövid forgatókönyvet filmesítettek meg úgy, hogy ők alkották a teljes stábot, és ők maguk voltak a szereplők is. Mindegyikük egy speciálisan az iskolának készített díszletben forgatott, melyet a Korda



BUDAPEST CINEMATOGRAPHY MASTERCLASS 2011

Zsigmond Vilmos és Ragályi Elemér /Fotó: Gáspár Miklós/



Stúdió épített meg. További huszonhat operatőr segédkezett a kompozícióban, a világításban, vagy statisztált a jelenetekben. A hallgatók filmjeiket a Fujifilm 35mm-es EternaVivid 500T 8547 negatívjára forgatták, míg az utómunkáknál a Fuji EternaRDI filmjét, illetve az EternaCP3514 pozitív nyersanyagát használták. Az utómunkálatokban, mint az esemény egyik támogatója, a Magyar Filmlaboratórium vett részt, ott készültek a labormunkák. A kéthetes folyamatos forgatás minden Fujifilm által támogatott diák számára ösztöndíj, és hasznosnak bizonyult.

Az iskolában olyan európai egyetemi professzorok is tartottak előadásokat, mint Benjamin Bergery, Nic Knowland, és Michael Hammond. A Fujifilm Magyarország Kft. ezúton is köszöni a tanfolyamon résztvevők munkáját, és a megszerzett bizonyítványhoz is gratulál minden hallgatónak!

A BUDAPESTI OPERATŐRI MESTERISKOLA TÁMOGATÓI:

Media, Cilect, Fujifilm, Panavision, Nemzeti Kulturális Alapítvány, Színház és Filmművészeti Egyetem, Korda Stúdió, Sparks, Magyar Filmlaboratórium, BK Stúdió.

A Budapesti Mesteriskola regisztrált, és támogatott Európai Media program, mely egyben egy elfogadott, és elismert hivatalos utóképzés is.



Zsigmond Vilmos Etyeken oktatót /Fotó: Haraszin Éva/

(-)

FILMES KULISSZATITKOK ETYEKEN

Balogh lámpák a Korda Filmparkban

Megnyílt Etyeken a filmgyár új létesítménye, ahol bemutatják a filmgyártás történetét, régi díszleteket, kellékeket, és nem utolsósorban azokat a trükköket, amit az alkotók a filmgyártás során alkalmaznak. Az interaktív filmes kiállításon a látogató megismerheti a filmkészítés fejlődésének legfontosabb állomásait, legérdekesebb technikáit, az egyszerű fizikai törvényszerűségeken alapuló optikai csalódásoktól a filmbeli zörejek készítésének bonyolult művészetén át a digitális utómunka komplex folyamatáig.

A látványosan kialakított kiállítási területen, helyet kaptak különböző régi technikai csodák, filmkamerák és mozigépek, jelmezek és egy videotechnikai „találmány” a GreenBox szemléltetése is. Ezt a ma is gyakran alkalmazott elektromos trükköt valós alkalmazásban próbálhatja ki a látogató, és személyesen tapasztalhatja, hogyan működik a képernyőn sokszor megszokott trükk, ahol a zöld háttér előtt felvett élőképet egy korábban felvett mozgóképpel elektromosan összemontírozva komplex képi hatást érnek el. Ezt az egyik leggyakrabban alkalmazott GreenBox technikát a Korda Filmparkban egy 5x5 m-es L-alakú, 4 m magas helyszínen, beállított motorke-

rékpárral illusztrálják. A bemutató rendkívül látványos, egyben mosolyogtató is, hiszen esetünkben egy új tervezésű kiállított Danuvia motorra ülhet fel a vállalkozó szellemű vendég, akit a monitoron úgy láthat a többi látogató, ahogy éppen a Riviéra tengerpartján száguld bele a világba. A GreenBox világítási munkáit a Balogh Lámpa Világítástechnika vállalatra bízták, akik megfelelő előkészület után láttak neki a feladat megvalósításához. A munka első nekifutásra nem látszott bonyolultnak, mégis csupán a helyszíni szemlén derült ki, hogy a kivitelezéséhez lámpatartó szerkezet is szükséges, mivel a terem 12 méteres belmagasságához igényelt bevilá-



Ember a motoron. Balogh Ambrus (Balogh Lámpa Kft.) imitálja a motoros száguldást, háttérben a TV monitoron a látható az eredmény.

gítást, ami homogén egyenletes fényt igényel, csak így lehetett megoldani. A cég munkatársai a következő napon már szereltek is az állványt és vele együtt a 4 db hatsóves hidegfényű Balogh-lámpákat, aminek segítségével Bocz Bálint operátor és a Balogh Lámpa munkatársai beállították a GreenBox bemutatókép demonstrációját, és ezzel a megrendelő teljes meg-

elégedésére, határidőre megoldották a kívánt feladatot.

(-)

HIRDETÉS

Videostúdió és riport világítás



- Hidegfényű lámpák, állványok, kiegészítők
- Lámpaszettek, gémek
- Függeszűrőrendszerek

Igényes hazai gyártás

- Kamera válltámasz
- Projektorfüggesztő
- Háttértartó szett



www.baloghlampa.hu
T/F: (1) 283-1339
1203 Budapest
Sebestyén u.18.

HUNGARY
ALAPITVA
1987
Balogh
STÚDIÓ VILÁGÍTÁSTECHNIKA



GreenBox a Korda filmparkban, előtérben a Balog Lámpa Kft. hidegfényű halogén lámpái.

ÉLŐ LEGENDÁK

Kovács György hangmérnök

Kovács György a következő néhány mondatban foglalta össze a hangmérnöki tevékenységről alkotott elképzelését:

„A hangmérnöki munka a technikai és a művészi tevékenység határmezsgyéje. Egész pályám során igyekeztem művészi tevékenységgé tenni ezt a munkát. Meggyőződésem, hogy egy kiváló filmhang, vagy egy jól elkészített hanglemez emeli az adott mű értékét, annak minőségét!”

Úgy gondolom, az elmúlt évtizedek alatt igyekezett hű maradni a fent elmondottakhoz, és minderre filmjeivel, hanglemez-felvételeivel számos bizonyítékkal is szolgált.

Az ötvenes évek közepén járunk. Kezében harsonával fiatal gyermek igyekszik a kőbányai Szent László gimnáziumba, mely délelőtt hagyományos középiskola, délután zeneiskola. Szereti a zenét. Műszaki érdeklődése mellett hanglemezeket is gyűjt, szabadidejében zongorázik. Sajnos otthonukba nem fér be a nagy hangszer. Marad hát a zeneiskola által kölcsönzött posaun. Tehetséges, így hamarosan az ÉDOSZ Központi Zenekarának basszus posaunosa lesz. Az együttes karmestere Cser Gusztáv, a BME szimfonikus zenekarát is vezényli. Itt az első kapcsolódási pont a Műegyetemmel. A filmszakmához pedig gimnáziumi magyar tanára, Tihanyi Károly hozza közelebb Kovács Gyurit, mikor azt javasolja, látogassa meg barátját a Mafilm kettes telepén, hogy adjon tanácsot olyan pálya választásában, ahol fontos a zenei és a technikai érdeklődés. Tanárának barátját, milyenek a véletlenek, Nemeskürty Istvánnak hívják. Ő tanácsolja Gyurinak a hangmérnöki pályát.

Innen már nincs visszaút, irány a Műszaki Egyetem! Közben koncertek, fellépések. Egyetemi diáktársaival 1962-ben megalakítják a Futurama nevű beat-zenekart. Játsszanak a Vár Klubban, a Schönherzt kollégiumban, sőt, ők nyitják meg a később oly népszerű E-klubot is. Merő kalandvágyból vasárnap esténként pedig a Fogorvosok Medikus Klubjának házigazdái is.

Az egyetem elvégzése után, 1965-ben a Mafilmhez szerződik. A hangtechnológián,

Füszfás László csapatában vállal munkát. Új hangszere a páka. Ezen is kiválóan játszik, de a Balázs Béla Stúdió, és a filmkészítés közelebb áll hozzá, ez sokkal jobban érdekli. Számos rövidfilmhez készít hangot, többször dolgozik együtt többek között Jeles Andrással, Dárday Istvánnal, Mihályfi Lászlóval,

Vitézy Lászlóval vagy Gyarmathy Líviával.

Tehetségét hamar felismerik, és elszólítják a forrasztópáka mellől, méghozzá igazi, önálló, nagyjátékfilm hangmérnöki munkára. Első filmjét is Gyarmathy Líviával készíti 1972-ben, melynek címe: Álljon meg a menet.



Forgatás Szicíliában András Ferencsel és stábjával



Csongrád, Kubikus öttusa Nagra III-mal (1972)



Használatban a Perfectone az Iseri a Szandi Mandit? felvételén (1968)

Ennek zenéjét Bartha Tamás és az LGT jegyzi. Itt ismerkedik meg Presser Gáborék csapatával, és mikor kiderül, jól tudnak együtt dolgozni, egy lemez felvételét is rábizzák az együttes tagjai. Ez lesz az LGT negyedik nagylemeze, a Mindig magasabbra. Hála a filmgyári zenetere kiváló akusztikájának, modern technikájának, 8 sávú Ampex magnetofonjának, ez a lemezfelvétel olyan jól sikerül, hogy nincs megállás. A követ-

kező korongokat mind közösen készítik.

A sor a hanglemezek esetében mára megközelíti a százat. Köztük olyan nagyszerű felvételeket találhatunk, mint az első Zorán-lemezek, a Bergendy, a Mini, a Generál Charlie-val, a Hobo Blues Band Vadászat című lemeze, a Bikini Nagy Ferróval, a P-Box néhány lemeze, a Vujicsics együttes, vagy az Ando Drom együttes lemezei. Közben sorra jönnek a játékfilmek is.

Még a pilot-kábelek idejét éljük, és a forgatásokon Perfectone magnóval és pulttal készülnek a hangfelvételek, de a fejlődés megállíthatatlan a filmszakmában is. Rövid idő telik csak el, és az Öcsinek becézett Schoeps mikrofonokat kiszorítják a Sennheiser kis-, és nagypuskák, a pilot-kábelt a hálózati, majd a quartz-pilot váltja fel, és megérkezik a Nagrák. Ezekkel már igazi minőség rögzíthető. A Nagrákban már van fantomtáplálás, mélyvágó, s mi szem-szájnak ingere. A kis Nagra pulttal a magnetofon két csatornája mellett még plusz hármát lehet keverni. Öröm ilyen felszereléssel dolgozni!



Így készült a Szamba című film (1995)



A Hídember felvételeinek szünetében (2001)

CSAK PÁR FILM EBBŐL AZ IDŐBŐL A SZÁZNÁL TÖBB FILMET SZÁMLÁLÓ REPERTÓÁRBÓL:

- Veri az ördög a feleségét
/András Ferenc/
- Örökbefogadás
/Mészáros Márta/
- 80 huszár
/Sára Sándor/
- Ripacsok
/Sándor Pál/
- Kopaszkutya
/Szomjas György/
- Sose halunk meg
/Koltai Róbert/
- Sátántangó
/Tarr Béla/
- Alkimista és a szűz
/Kamondi Zoltán/

A sort sokáig folytathatnánk, de beszéljünk a külföldön forgatott filmekről is!

A meglehetősen bonyolult játékfilmfilm, a Miss Arizona Olaszországban forgott, és az utómunka nagy része is ott készült. Gábor Pál A Menyasszony gyönyörű volt című filmje pedig

Sziciliában, ami bár szintén Olasz terület, de a helyiek kényesek az elnevezés megkülönböztetésére.

Szomjas György filmjével, a Mr. Universe-zel, amelyik Hargittay Miklósról, a magyar származású erőemberről szolt, sikerült eljutni Amerikába is.

A palettán sok más ország között szerepel Lengyelország/Groó Diána: Csoda Krakóban/, Csehszlovákia /Kósa Ferenc: Ítélet/, Szerbia /Momcilo Mrdakovich: Mamarosh/, vagy Erdély is /Kamondy Zoltán: Dolina , Elek Judit: Visszatérés/.

A hangmérnöki munka során az ember sok ismert színésszel dolgozik együtt, de keveseknek adatik meg, hogy olyan nevekkel büszkélkedhessen, mint Raquel Welch, Virna Lisi, Marcello Mastroianni, Isabelle Huppert, Hanna Schygulla, Fassbinder egyik kedvenc színésznője, vagy Richard Burton.

A hazai választék is bőséges, szinte felsorolhatatlan.

Azért említsük itt meg Bulla Elma, Major Tamás, Kállay Ferenc, Tábori Nóra, Besenyei Ferenc, Molnár Piroska, Rudolf Péter vagy Eperjes Károly nevét!

Sok nehézséggel is szembe kell néznie annak, aki erre a pályára lép! Kezeleni kell egy komplex technikát, együtt kell működni a rendezőkkel, operatőrökkel, világosítókkal, a stábotagokkal, és a külső forgatási helyszíneken rögtönözni kell, ha baj van. Ez bizony nagy szakmai ismeretet, sok tapasztalatot és kompromisszum-

késztséget kíván.

Képzelnék csak el egy hét és fél órás játékfilmet, amelyik három évig forog! Ilyen volt Tarr Béla Sátántangója. Vagy példaként vegyük az Illés együttes Koncert című filmjét, ahol két 16(!) sáv magnóval készültek a felvételek, az atmoszférát pedig sztereo Nagra rögzítette. Ennek a harmincon felüli sávnak a keverése embert próbáló feladat! De sikerült, bárki megbizonyosodhat róla! A Hídember című monstre alkotás sem volt egyszerű feladat! Bár már a korszerű ProTools rendszerrel készült, de a 120 sáv hanganyagot 2000-ben csak két szinkronban járatott számítógép segítségével lehetett együtt futtatni az utómunka során.

Persze mindeközben a technika egyre gyorsuló tempóban változott. A kedvelt Nagrákat felváltották a DAT magnók, majd jöttek a mini DV-s rögzítők és a Hard Disc Recorder-ek. Fejlődtek az URH-s mikro-

portok, a keverők, a mikrofonok, az analógot felváltotta a digitális, a monót vagy a sztereót a soksávú rendszerek, az utómunkálatoknál pedig a perforált anyagokat felváltották a számítástechnikai eszközök. De legyenek a gépek bármilyen korszerűek is, a lényeg semmit sem változott: a legjobb technika is csak segédeszköz. A berendezéseket működtető hangmérnök felkészültsége, ízlése, kreativitása határozza meg a minőséget. A hangmérnök szaktudásától lesz jó a felvett anyag! A mikrofonos és a hangmérnök összhangja, a jól elhelyezett mikrofonok, a jól megválasztott berendezéspark határozza meg a végtermék minőségét, és hozza meg az igazi sikert, és az elismerést. A minőség lényege nem csupán a „mit használunk a felvételekhez, hanem hogy hogyan használjuk azokat”. Ez az igazi kihívás!

Hogy ezen kívül mi jelent egy hangmérnök számára igazi örömet? A család, a gyerekek.

Kovács György a szakmából nősült. Felesége Árva Brigitta is a Mafilm munkatársa volt. Két gyermekük, Gergely és Nóra a családi hagyományokat követve szintén a filmszakmában dolgoznak.

Mindketten kora gyermekkoruk óta szoros kapcsolatban vannak a filmmel.

Nóra például már kétéves korában együtt énekelt Freddy Mercury-val. Bár nem éppen klasszikus módon, de a történet azért érdekes. A Queen Budapesten című film forgatásán, mikor Freddy Mercury a Stadionban épp beénekelte magát, mindenkit leparancsoltatott a színpadról. Az akkor még pici leány a színpad közelében, egy autóban kapott helyet. A kamera és

a magnó elindult, a forgatás kezdetét vette. Freddy énekelt, Nóra pedig az autóból próbálta őt túlkialálni. Mindez a felvételen is hallatszott. Szerencsére ez csak a próba volt. De manapság hányan mondhatják el magukról, hogy együtt szerepeltek egy filmben Freddy Mercury-val?

Hogy mi történt az utóbbi években? Szomorú, de a filmgyári leépítéseknek Kovács György is áldozatul esett, és azóta szabadúszó hangmérnökként működik. A film és lemez-készítés mellett zeneszerzéssel is foglalkozik. Eddig 17 játékfilmhez szerzett zenét, melyek közül többet is Az Év Legjobb Filmzenéje díjjal jutalmazott a Magyar filmkritikusok Szövetsége. További elismerésként több magyar és világhírű zeneszerző fogadta munkatársává, köztük Armando Trovatioli, Petrovics Emil, Mártha István vagy Nicolo Piovani is, aki az utolsó Fellini-filmek zenéit írta.

Kovács György napjainkban is forgat, ha épp van mit. Pillanatnyilag Szomjas György dokumentumfilmjén dolgozik.

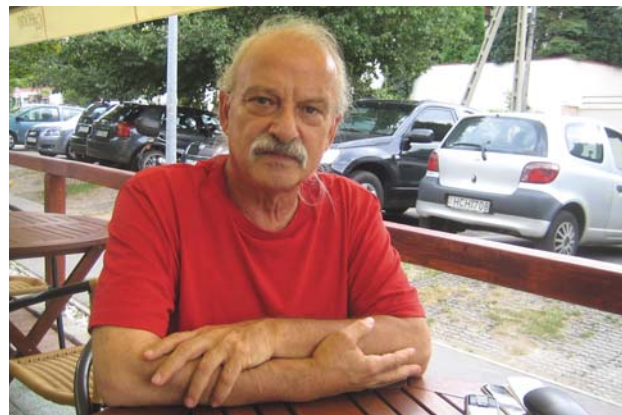
Ezen kívül a HAES Játékfilm-es Tagozatának vezetője, és sok más elismerés, mint például az Aranymikrofon vagy a Balázs Béla díj mellett a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztjének is büszke tulajdonosa.

Filmes hangmérnök munkásságáért még sosem kapott ilyen magas állami elismerést.

Ebből is látszik, hogy érdemes volt ilyen sok éven át kitűnő munkát végezni!

Jómagam csak remélni tudom, hogy sok főcímen olvashatjuk még Kovács György hangmérnök nevét.

Steiner András



Kovács György 2011 júliusában

Elhunyt dr. Takács Ferenc

Megdöbbenve olvastuk az e-mailt miszerint augusztus 13-án dr. Takács Ferenc professzor úr örök nyugovóra tért. Egy hihetetlen életút ért véget, a hazai hangmérnöki szakmában hatalmas úrt hagyva maga után.

Takács Ferenc 1929-ben született, villamosmérnöki diplomáját 1951-ben szerezte meg a Budapesti Műszaki Egyetemen. A Híradástechnika Tanszék munkatársa lett, majd itt 1960-ban adjunktus, majd 1971-ben „Sztereo hangfelvétel-technika” címmel írott kandidátusi disszertációjával docens lett.

Oktatási tevékenységében olyan témák szerepelnek, mint a Rádiótechnika, Adástechnika, Elektroncsövek, Híradástechnikai mérések, Híradástechnikai alkatrészek, Mágneskörök elmélete, Hangrögzítés – későbbi címe Jelrögzítés, Hangstúdió-technika. Ezekből és tudományos cikkeiből kitűnik, szélekkörürlátása volt a hangtechnikához kapcsolódó, annak alapjául szolgáló tudományterületekre is. Ennek a munkásságnak mintegy koronája a 2004-ben megje-

lent Hangstúdiótechnika című tankönyve, mely a téma mintegy 30-éven át tartó oktatásnak eredménye, az egyetlen ilyen jellegű magyar nyelvű összefoglaló.

Persze Takács tanár úr nem „csak” egy elméleti tudós volt. 1960-tól a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat főmérnöke, majd műszaki igazgatója. Munkásságához fűződik a sztereó hangfelvételi technika bevezetése, kutatások az irányérzékelés és a térérzet kialakulásával és alakításával kapcsolatban, a sztereó LP, SP, EP lemezek valamint a másoros kazetták gyártásához szükséges technológiák kidolgozása, meghonosítása és a gyártás beindítása, a digitális hangfelvételi technikák és az ehhez kapcsolódó utómunka technológiai bevezetése, a CD lemezek gyártásához szükséges



technikai feltételek megteremtése, a székesfehérvári CD gyártás beindítása. Mindezek mellett több tucat hanglemez felvétele fűződik a nevéhez. Azt hiszem nem túlzok, ha azt mondom, ezen témák bármelyikével egymagában is beírta volna nevét Takács tanárúr a hangtechnika hazai történetébe. Ám mindezeket végignézve láthatjuk, hogy Ő egy fáradhatatlan szakember aki nem csak a tudás megszerzésében, annak alkalmazásában és továbbörökítésében is jeleskedett.

Tudományos munkájának mintegy velejárója, hogy hazai, sőt nemzetközi tudományos egyesületekben is szerepet vállalt, így az Optikai, Akusztikai, Színház- és Filmtechnikai Tudományos Egyesület, a Híradástechnikai Tudományos Egyesület és a Magyar Tudományos Akadémiai Köztestületének is tagja volt. A nemzetközi hangmérnökszövetségnek, az AES-nek 1978-óta tagja, majd a rendszerváltás után az AES Magyar Tagozatának egyik alapítója, titkára, később elnöke lett. Szívügye volt ez a szervezet, már túl a hetvenen is komoly munkát végzett, modhatjuk, hogy az AES Magyar Tagozatának szellemi motorja volt.

Világlátását és tenniakarását mi sem példázza jobban, mint hogy 2004-ben az HTE és AES Magyar Tagozata együttműködésével létrejött, elsősorban a fiatal szakemberek számára szerveződött Digitális Mozgóvilág Klub vezetője, házigazdája lett. Érdekelte, mi történik

a világban, merre tartanak a legújabb technológiák, mi foglalkoztatja a fiatalokat. Napjaink oly divatos kifejezései, mint az SACD, a Blu-Ray vagy a Dolby Ture HD – melyeket még néha a szakemberek is összekevernek, neki sohasem jelentettek gondot. Képben volt, még képben is: a video formátumok, a plazma TV-k vagy akár DVB helyzetét, aktuális kérdéseit is tökéletesen ismerte, és érdeklődéssel figyelte a DMVK fiatal filmeseinek alkotásait is. Emlékszem amikor a fent említett Hangstúdiótechnika könyve megjelent, ironikusan megjegyezte: „Ebben a szakmában nem lehet egy könyvet befejezni, csak abbahagyni...” És ennek szellemében élt, mindig készen állt az újdonságok megismerésére, sőt mi több ezen ismeretek terjesztésére is.

Kimagasló tudományos tevékenységét mindenféle fórumon elismerték: 1966-ban a Szocialista Kultúráért kitüntetést kapott a Művelődési Minisztériumtól a Sztereó hangfelvételek bevezetéséért, majd a 1976-ban a Munkaérdemrend ezüst fokozatát kapta meg a Hanglemezgyártás beruházásaiért. Az OPAKFI 1987-ben Békési díjjal jutalmazta „ADAT (Tájékp csata közben)” cikkéért majd 2001-ben 50 éves szakmai tevékenységéért elnyerte a Békésy díj arany fokozatát. A HTE részéről Pollák-Virág díjban részesülhetett a „Hangjelek érzeti kódolása” cikkéért, majd 2000-ben szakmai tevékenységét Puskás Tivadar díjjal

ismerték el. A BME-n 50 éves szakmai tevékenységéért 2001-ben Aranyoklevelet, 2004-ben a magyar felsőoktatásért végzett munkájáért BME Emlékplakettet kapott. Az AES szervezete 1999-ben Excitation Award elismerésben részesítette, a Magyar tagozat megalapításáért, 2002-ben Örökös Tagjai közé választotta, 2007-ben pedig a Board of Governors Award elismerését adományozta a professzor úrnak, kimagasló szakmai munkájáért és a 2001-es, elsőként a „keleti blokkban” megrendezett budapesti AES konferencia szervezéséért.

Jómagam a kilencvenes évek közepén mint Híradástechnika Tanszék Stúdiótechnika szakirányának hallgatója kerültem vele kapcsolatba, természetesen a Hangstúdiótechnika című tárgy hallgatójaként. Azután jött az önálló labor, a diplomamunka, és bár nem ő volt a konzulensem, folyamatosan kaptam tőle útmutatást és segítséget. Ő hívott az AES-be, melynek kapcsán az egyetem elvégzése után is megmaradt a kapcsolat, mindig érdekelte, mivel foglalkozom, mindig kritikus szemmel ugyanakkor tiszta, őszinte jobbitó, segítő szándékkal véleményezte egyesületi előadásaimat, tudományos cikkeimet. És ahogy magam körül a szakmában vagy az egyetemen tapasztaltam, nem én vagyok az egyetlen, minden tanítványát, kollégáját hasonló módon segítette.

Sohasem akart kioktatni, mégis minden mondata hordozott valamilyen tanulságot, azt hiszem nem csak a fiatal, de az idősebb generációknak is.

Sajnos már többé nem fogja a kezünket, nem kapunk tőle több útmutatást, ám hiszem, hogyha megőrizzük emlékét, és nem felejtjük el az általános tanítottakat, akkor a jövő technikáit és technológiáit is meg fogjuk érteni és jól fogjuk tudni használni.

Élete, életműve példaértékű minden magyar hangtechnikai szakember számára.

Kiss Attila



Takács Ferenc a Békési Díjjal

Stúdiószervíz

HANGSTÚDIÓK

HARMÓNIA HANGSTÚDIÓ

CÍME: 9030 Győr, Heltai u. 8. **TEL.:** 96/332-122, 96/519-104 **FAX:** 96/524765 **WEB:** www.hmk.hu/hangstudio **E-MAIL:** harmonia@hmk.hu **PROFIL:** Komolyzene, népzene, jazz, akusztikus felvételek, digitális utómunka, mastering, demoós koncertfelvételek **MÉRET:** 50 m² **HANGMÉRNÖK:** Kupai Szabolcs **ÓRADJ:** 3000 Ft **SZOLG.:** Neumann, AKG, Rode mikrofonok, Pro Tools rendszer, mobil stúdió, CDés kazettakiadás, sokszorosítás, koncertszervezés

DIGITAL PRO

CÍME: 1043 Budapest, Kiszalady u. 13. **TEL.:** 369-8465, 383-2481 **WEB:** www.digitalpro.hu **E-MAIL:** matok@digitalpro.hu **PROFIL:** Akusztikus felvételek (komolyzene, népzene, jazz), mastering **MÉRETE:** 80 + 40 m² **HANGMÉRNÖK:** Matók István **ÓRADJ:** 6800 Ft + Áfa + hangmérnök **SZOLG.:** Surround, helyszíni felvételek

R.D.I Stúdió

CÍME: 1165 Budapest, Nyílvesztő u. 9. **TEL.:** 407-1872, fax: 407-2654 **E-MAIL:** rdi@rdi.hu **WEB:** www.rdi.hu **PROFIL:** digitális hangutómunka, film és TV hang **MÉRETE:** 3 x 100 m² **STÚDIOVEZETŐ:** ifj. Erdélyi Gábor **ÓRADJ:** 6500 Ft + Áfa **SZOLG.:** stúdiófelvétel, hangutómunkák, filmelőzetes és reklám DolbyDigital formátumban, játékteljes keverés 5.1 DTS formátumban, DVD master Protools HD2 berendezéseken

X-PERIENCE STÚDIÓ

CÍME: 4150 Székelyudvarhely, Kornis Ferenc u. 30/c/19, Románia **TEL.:** +40-722-606-040 **E-MAIL:** experience98@yahoo.com **PROFIL:** Könyvzenei felvételek, rádióreklámok, rádióműsorok, jingle-ek készítése **MÉRETE:** 20 m² **HANGMÉRNÖK:** ifj. Szász M. Attila **ÓRADJ:** kb. 1000 Ft, rádiós témájú megrendelés esetén kérje ajánlatunkat az interneten **SZOLG.:** helyszíni felvételek, zenei alapok készítése, utómunka, master CD, sokszorosítás, és terjesztés Erdélyben, internetes megrendelés és termékküldés

FONOTON

CÍME: 5091 Tószeg, Kossuth tér 8. **TEL.:** 30/965-7429 **E-MAIL:** hamtib@internet.hu **PROFILJA:** reklámkészítés, rádiós színgalok és műsorok gyártása, hangfelvételek (demoós koncertfelvételek) **MÉRETE:** 20 m² **HANGMÉRNÖK:** Hám Tibor **ÓRADJ:** 3000 Ft + Áfa **SZOLG.:** helyszíni felvételek, utómunka, CD és MC sokszorosítás, archiválás

PMA stúdió

CÍME: 4030 Debrecen, Budai Ézsás u. 25. **TEL.:** 20/450-8488 **WEB:** www.pmastudio.hu **PROFIL:** élőzene, felvétel, mastering **MÉRET:** 30 m² **HANGMÉRNÖK:** Gyarmati Balázs **ÓRADJ:** 2000 Ft + Áfa **SZOLG.:** Csöves előfokok, csöves kompresszorok, TLaudio, Lexicon, DBX, Aphex, Moat, Power Mac, Neumann, AKG, Shure, Digital Perform

VIDEÓSTÚDIÓK

Reklámfilm Kft.

CÍME: 1033 Budapest, Huszti út 16. **TEL.:** 250-2705, 250-4519 **FAX:** 456-1645 **E-MAIL:** rekfilm@axelero.hu **PROFIL:** Felvételi technika és utómunka, stúdió bérbeadása **STÚDIOVEZETŐ:** His Jenő **ÓRADJ:** Áránlat alapján, megegyezés szerint **SZOLG.:** Beta SP A/B roll montírozás, Edit* 6.0 non-linearis utómunka (Matrox Digsuite LE) Beta SP és DV CAM player-recorder, eseményrögzítés 4-5 kamerával, (D-35, M5 CCU, LO szett, DFS 3000, KM 3000, DXF-50, PPW 2800, DSR 1800, 50 és 100m kamerakábel, stb.) stúdió kitelepülés-sel, D-50/PPW-3 Beta SP kamerák és D-50/DSR-1 DV CAM kamerák bérbe adása, reklám és referencia film készítése, DVD írás és sokszorosítás. Régi anyagok archiválása, akár normál-8as filmről is DVD-re.

CAM-G

CÍME: 1119 Budapest, Hadak útja 61. **TEL.:** 203-0389, 30/853-6586 **PROFIL:** digitális videó utómunka **MÉRETE:** 20 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Sályi Zoltán **ÓRADJ:** 7500 Ft + Áfa **SZOLG.:** Non-linearis vágás, videófilm készítés (Matrox Digsuite Max - Speed Razor: valós idejű 3D effekt), animációs munkák rögzítése, DVD videó, videó CD, CD-s és internetes formátumok készítése, DVD mastering készítés (3 nyelvű hang, 3 nyelvű felirat)

ZUGLÓ TV

CÍME: 1144 Budapest, Ond vezér park 5/z. **E-MAIL:** zuglo.tv@chello.hu, **TEL.:** 789-0560; 789-0562, Fax: 220-7540 **PROFIL:** TV műsorgyártás, műsorszolgáltatás **VEZETŐ MUNKATÁRS:** Kővári Miklós **ÓRADJ:** Egyéni megbeszélés szerint **SZOLG.:** Referencia filmek, reklámfilmek készítése, non-linearis utómunka; 4 kamerás felvételek külső helyszínen, vagy stúdióban helyszínen történő vágással

VIDEO BOX

CÍME: 4000 S.F., Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) P.ta Mihai Viteazul, NR2, Bl. 3, Sc. F, Ap. 3 **TEL.:** +40-67351-974, +40-92-236-713 **PROFIL:** videó felvételés utómunka **MÉRETE:** 40 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Petke László, Kátai Edit **ÓRADJ:** megegyezés alapján **SZOLG.:** DVCAM, DV, SVHS, VHS rögzítés, non-linearis utómunka

DVCPRO-VIDEOPART STÚDIÓ

CÍME: 1092 Budapest, Ferenc krt. 26. **TEL.:** 456-3003, fax: 217-1288 **E-MAIL:** studio@videopart.hu, **WEB:** www.panaudio.hu **PROFILJA:** Gyártóés utómunka stúdió, videótechnikai tevékenység **STÚDIOVEZETŐ:** Kis Szölygényi János **ÓRADJ:** 2000 Ft + Áfa-tól, megállapodás szerint **SZOLG.:** DVCPRO és DV külső helyszíni, videófelvétel készítés, editálás, montírozás, kompozitálás, transzkódolás, átírás - DVCPRO50, DVCPRO, DVCAM, Betacam SP, S-VHS, VHS, DVD-R, DVD-RAM

TV EGER

CÍME: 3300 Eger, Törvényház u. 15. **TEL.:** 06-36-419-999 **E-MAIL:** tveger@tveger.hu **WEB:** www.tveger.hu **PROFIL:** TV műsorgyártás, műsorszolgáltatás **VEZETŐ MUNKATÁRS:**

Cseh Kornél **ÓRADJ:** egyéni megbeszélés szerint **SZOLG.:** 70 nm műterem, bluebox, 3 kamerás külső és belső helyszíni felvételek, közvetítő kocsí, referencia filmek, reklámfilmek készítése, nonlinearis utómunka **TEHNIKA:** Sony DSR400 SD kamerák, AVID, EDIUS

EURO-TV

CÍME: 6754 Újszentiván, Szeged, Újvilág u. 11/A., **TEL.:** +36 30 943 4555, **E-MAIL:** info@euro-tv.hu **WEB:** www.euro-tv.hu **PROFIL:** 3D es 2D produkciók komplett kivitelezése, TV technika bérbeadása **VEZETŐ MUNKATÁRS:** Gregus Dezső **SZOLG.:** 9,5 mm-es Jimmy Jib krán, PRO Steadicam, 18 m Alu Fhart sin, 8 kamerás FULL HD mobil rendszer, 3D FULL HD tükörös riges felvétel kamera szett bérbeadás, 3D es 2D vetítések, reklám, referencia, klip, útfilmek, TV sorozatok komplett kivitelezése 5.1 hangkeveréssel. Konferenciák multimédiás lebonyolítása

Magyar Civil Televízió

CÍME: 1035 Budapest, Miklós tér 1. (Selyemgombolyító épülete) **TEL.:** 3543762, **E-MAIL:** info@macitv.hu **PROFIL:** stúdiófelvétel, műterembérlés, átírás **STÚDIOVEZETŐ:** Hingyi Gábor **ÓRADJ:** 8000-25 000 Ft/óra + Áfa, ill. megegyezés szerint. **SZOLG.:** Digitális felvételi lehetőség. Kizárólag műteremhasználat fotózásra, castingra. (Műterem-stúdió 54 m²) Átírás (Beta, DigitBeta, DV, miniDV, DVCAM), hangstúdió bérlés.

P&P Digitál Video Studio

CÍME: 4031 Debrecen, Kishegyesi út 73/B., **tel/fax:** 52/418-390, 30/941-8390 **WEB:** www.pp-video.hu **E-MAIL:** puskas@pp-video.hu **PROFIL:** reklémés referenciafilmek készítése, esküvői videoshow, videóátírások, sokszorosítás, többkamerás felvételek, közvetítések, kivettítés **MÉRETE:** 120 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Puskás Pál **SZOLG.:** DV-CAM, DV, D8, Hi-8, V8, S-VHS, VHS/C (EP-LP-SP), non-linearis real-time digitális szerkesztés, videoprínt és fotoprínt képnymutatás, transzkódolás (Pal-Secam-NTSC)

PRIMA TV videostúdió és műterem

CÍME: 1116 Budapest, Hengermalom út 18. **TEL.:** 204-0281, **FAX:** 371-1800, **WEB:** www.primatv.hu **PROFIL:** Nonlinearis utómunka, Digit Beta kiírás-átírási lehetőséggel, műtermi felvétel, műsorgyártás **STÚDIOVEZETŐ:** Takács Sándor **SZOLG.:** Nonlinearis vágás (EdiusSP, Edit 6.0) 3 kamerás műtermi felvétel, Green-box, 100 m²-es műterem, Rögzítés Beta SP, Digit Beta, DVCAM, vagy Hard disc., DVCAM forgató szett bérbeadás

VIDEÓ ÉS HANGSTÚDIÓK

R-Provido Bt.

CÍME: 2096 Őröm, Kert u. 19., **TEL.:** 30/952-9339, 30/203-3252, **FAX:** 26/351-048, **E-MAIL:** rbhun@freemail.hu **PROFIL:** Digitális képés hangutómunka Dolby Surround technikával **STÚDIOVEZETŐ:** Rozgonyi Gábor **HAES,** Kende Júlia **HSE ÓRADJ:** megegyezés szerint 2500-tól, ill. 5500 Ft + Áfa

Kedves Olvasónk! Rendkívül kedvező megjelenési lehetőséget biztosítunk a hazai és a szomszédos országokban működő audio, videó és utómunka stúdióknak. Ajánlatunk, amennyiben egy évre 8500 Ft összegért előfizeti a Médiatechnika magazin 10 számát, úgy hirdetése díjmentesen kerül be egy évig a lapunkba. **Címe:** 1034 Budapest, Bécsi út 141-143. **TEL:** 453-1040, **marketing@solteszreklam.hu**

SZOLG.: AVID on-line képvágás, digitális hangvágás, 32 csat. analóg és 32 csat. digitális automata keverőpultok, 24 csat. hangrögzítés és szerkesztés, Dolby Surround ProLogic és AC-3 technikával, 30 éves szakmai gyakorlattal

Csurgói Városi Televízió

CÍME: 8840 Csurgó, Csokonai u. 2., **TEL.:** 82/571-188, fax: 82/471-088 **PROFIL:** Televíziós műsorszerveztés, reklémés referenciafilmek készítése **MÉRETE:** 150 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Garai Lajos **ÓRADJ:** megegyezés szerint **SZOLG.:** S-VHS, DVCAM-rögzítés, nonlinearis utómunka

Ózdi Városi Televízió Kft.

CÍME: 3600 Ózd, Brassói u. 2., **TEL./FAX:** 48/472-347 **PROFIL:** videófelvétel készítés, videóutómunka, stúdiófelvétel, TV stúdió **MÉRETE:** 200 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Fazekas László **ÓRADJ:** megbeszélés szerint **SZOLG.:** DVCAM, Beta, S-VHS rendszerben editálás, külső és belső helyszíni felvétel több kamerával, nonlinearis utómunka DPS Velocity.

STV - Stúdió

CÍME: R0-4000 SF-Gheorghe (Sepsiszentgyörgy), P. Mihai Viteazul tér 15. **TEL.:** +40-67/313-040 **PROFIL:** TV-műsorok készítése és sugárzása, reklámgyártás **MÉRETE:** 128 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Szalló László, Erdélyi András **ÓRADJ:** megegyezés szerint **SZOLG.:** Nonlinearis editálás (Matrox RT 2000) DVCAM, DV, SVHS rögzítésés utómunka, reklámgyártás, reklám ügynökség

Ördögh Sound

CÍME: 2330 Dunahaszti, Nádor utca 55. 1/4. **TEL.:** 20/937-5275, **E-MAIL:** ordogrichard@flynet.hu **PROFIL:** non linearis utómunka, helyszíni akusztikus (jazz, komolyzenei, népzenei) hangfelvételek készítése, reklám-készítés (televízió és rádió) **HANGMÉRNÖK:** Ördögh Richárd **ÓRADJ:** áránlat alapján

X-Treme Studio Kft.

CÍME: 1147 Budapest, Czobor utca 68. **E-MAIL:** xtrame@xtrame.hu **WEB:** www.xtrame.hu **PROFIL:** Nonlinearis utómunka (AVID), átírás, transzkódolás, DVD sokszorosítás, authoring, kamerák bérbeadása, műsorgyártás **MÉRETE:** 200 m² **TULAJDONOS:** Fehér Sándor **STÚDIOVEZETŐ:** Fehér Milán **ÓRADJ:** 3000-6000 Ft+Áfa **SZOLG.:** referencia és reklámfilm készítés, műsorgyártás

Zalaegerszegi Televízió Kft.

CÍME: 8900 Zalaegerszeg, Kossuth u. 45-49. **TEL.:** 92/311-309, Mobil: 20/549-5201 **WEB:** www.zegtv.hu **PROFIL:** Televíziós műsorkészítés, műsorszolgáltatás, reklémés referenciafilmek készítése, sugárzás **MÉRETE:** 400 m², 150 fős nézőtérrel, 3 utómunka-helyiség, vezérlő **STÚDIOVEZETŐ:** Lovass Tibor **GYÁRTÁSVEZETŐ:** Miklós András **ÓRADJ:** megállapodás szerint, 4000 Ft/órától **SZOLG.:** Kamerabérlés

(DVCAM, BetaSP), non-linearis utómunka (Final Cut Pro), stúdiófelvétel (IMIX Videóés TurboCube), stúdiófelvétel

Clear Tech Stúdió

CÍME: 1174 Budapest, Szentci Molnár Albert u. 24. **E-MAIL:** cleartech@hu.inter.net **WEB:** www.cleartechstudio.com **STÚDIOVEZETŐ:** Bakonyi Adrienn **TEL.:** +36303504148 **TEHNIKA VEZETŐ:** Bencke Tibor **TEL.:** +36309335305 **PROFIL:** Digitális hang és videofelvételek készítése, és az ehhez kapcsolódó teljes utómunka elvégzése. **SZOLG.:** Helyszíni több kamerás és stúdió felvételek (DVCAM HDV HD). Televíziós műsorkészítés, reklám-, referenciam-, PR-, oktató és rendezvény filmek készítése bármilyen formátumban (Final Cut Studio és AVID MC5 rendszerekkel). Hangfelvételek készítése stúdióban és külső helyszínen egyaránt (ProTools és Cubase rendszerekkel). Hangoskönyvek, CD-k, szinkronok készítése. DVD Authoring (Cinema Craft és Dolby Digital Professional Encoderrel 5.1). Egyéb utómunka igény szerint.

Revita Televízió Győr

CÍME: 9023 Győr, Vas vári Pál u. 1., **TEL.:** 96-525-786, 96-417-778, **E-MAIL:** revita@axelero.hu **PROFIL:** televíziós műsorgyártás és egyéb utómunka **MÉRETE:** 120 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Szabó Tibor **ÓRADJ:** 3000-6000 Ft + Áfa **SZOLG.:** Beta SP, DVCAM, IMIX, kamerabérlés, műterem, sokszorosítás, szinkronizálás, utómunka igény szerint

TF Videostúdió

CÍME: 1123 Budapest, Alkotás u. 44. főépület 1./44-45. **TEL.:** 487-9254 **WEB:** www.tf.hu/ videostudio **E-MAIL:** feco@mail.hupe.hu **PROFIL:** oktatófilmek, referenciafilmek, rendezvényekről felvételek készítése, rendezvénytechnikai szolgáltatások **MÉRETE:** 40 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Varga Ferenc **ÓRADJ:** 200-5000 Ft + Áfa **SZOLG.:** CD/DVD-re nyomtatott felület készítése, NTSC-PAL-SECAM, DV-VHS-SVHS-DVD átírás, VHS-DVD sokszorosítás, Non-linearis utómunka, részletek a honlapon

Szent György Kreatív Stúdió

CÍME: 1096 Budapest, Lenhossék u. 24. **TEL.:** 70/743-2966, iskola@szgyf.hu, www.szgyf.hu **PROFIL:** videófilm készítés, stúdiómunka, eszközberbeadás, non-linearis utómunka **MÉRETE:** 60-80 m² **STÚDIOVEZETŐ:** Hermann György, Németh Ferenc **SZOLG.:** televíziós műsorgyártás

Requiem egy Auláért

(A Televízió ostromának 5. évfordulóján)

Azt gondolom, ahogy az embereknek, úgy az épületeknek is van lelke. Falai fizikai testként körbezárják szellemiségüket, melyet lelkük hordoz. Ha megfigyelik, minden házat más és más érzés leng be, és ha gazdát cserél, akkor a lelke is lassan megváltozik a gazda szellemiségéhez igazodva, ahogy egy kutya jelleme is hozzáidomul ahhoz, akivel együtt él. Most egy bizonyos épületről szeretnék mesélni, és ha címet akarnék adni a következő résznek, akkor azt mondanám: Requiem egy Auláért.

A requiem latin szó, a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért, fekete ruhában mondott gyászmelelnevezése. Én most a mi aulánkra emlékezem. AZ AULÁRA, a valamikori Televízió lelkére, ahol több száz ember szíve dobogott együtt és egymás mellett azért, hogy valami jót hozzon létre. Az épület valamikor tözs-depalotaként működött majd 1948-ban kapta meg a Televízió és ezzel új szellemiség költözött a házba. Az aula pedig hamarosan a televíziósok kulturális agorájává vált. Képzeld el egy hatalmas kör alakú termet, ami az üvegezett kupolán keresztül folyamatosan fényben fürdik, és amit reggeltől késő estig folyamatos nyüzsgés tölt be. Nagy beszélgetések és hatalmas viták folytak itt, műsorok és filmek születésének bölcsője volt az aula. Itt verbuválódtak össze stábok egy-egy műsor elkészítésére. Voltak viták, de nem volt irigység és ellenségeskedés. Szerettük egymást és a munkánkat. Sokszor éveket nem vettük ki a szabadságunkat, mert hiányzott volna a televízió légköre. Odafigyeltünk egymásra, meghallgattuk a másik bújábját, vagy véleményét. Senki nem vette komolyan sem a rangokat, sem a beosztásokat és mégsem volt sem anarchia, sem káosz. Mindenki az eredményért dolgozott és ezért kérdés nélkül elvégezte a másik munkáját is, ha szükség volt rá. Szívesen dolgoztunk akár 24 órát is folyamatosan, mert láttuk a célt és annak értelmét. Tudom, kicsit elcsépelten hangzik, de mi egy „nagy család” voltunk és televíziósok lenni kiváltság és megtiszteltetés volt akkoriban. Más világban éltünk és ezt oda nem adtuk volna semmiért. Szaba-

dabnak éreztük magunkat, mint mások és valljuk be, hogy ebben volt is némi igazság. Bármerre jártunk az országban, mindenhol örömmel és szeretettel fogadtak, de aztán elindult a romlás...

A politikai változások magukkal hozták a vezető réteg állandó fluktuációját, sokszor olyan embereket ültetve bársonyszékekbe, akiknek halvány fogalma sem volt a televíziózásról. Aztán az urak, vagy elvtársak - aki éppen soron volt - elkezdtek új szabályokat alkotni, ami megfojtotta az addig jól működő kapcsolatokat. Aztán a kereskedelmi televíziók létrejöttével beköszöntött a nyereségorientált szemlélet. Már nem



a munka volt a fontos, hanem a jövedelem. El is terjedt akkoriban a mondás, hogy „arccal a pénztár felé”. Elkezdte az embereket nem érdekelni, hogy mit és hogyan csinál, csak az, hogy mennyiért. Fürták egymást

akár egy-két ezer forint pluszért. Ez a szemlélet lassan megmutatkozott a műsorok tartalmán, minőségén, nézhetőségén és az egykori kollégák egymáshoz való viszonyán is.

Az Aula kiürült, agykori alkotó gárda helyét lassan felváltotta egy sem tapasztalattal, sem megfelelő tudással nem rendelkező új csapat. A Televízió működése leginkább egy csavar-gyáréra kezdett hasonlítani blokkoló órával, munkaórák nyilvántartásával, ki és belép-tető rendszerrel, futószalag munkával. Eltűnt a lelkesedés, a munka, az alkotás öröme és szeretete. Eltűnt a látható és értékelhető cél, eltűnt az Aula is, de leginkább annak szellemisége, mert vele együtt eltűntek azok a jól ismert arcok is, akik számunkra és a közönség számára a mindenkor televíziózást jelentették. Ezért búcsúzom az Aulától és az én Magyar Televíziómtól szégyenletes ostromának 5. évfordulóján, ami mára, és sokunk számára, mint intézmény már nem létezik. Volt néhány szép évtized, amit együtt töltöttünk és vigasztaljon bennünket a tudat, hogy nekünk még vannak emlékeink, amiben a mi Aulánk örökké élni fog.

Gyulai Gaál Krisztián



IMPRESSZUM

mediatechnika

Lapalapító:

Soltész Rezső

Felelős kiadó:

a Kft. ügyvezető igazgatója

Kiadó-szerkesztő:

Soltész Rezső

soltesz.rezso@solteszreklam.hu

Szerkesztő-konzultáns:

Nagy Lajos,

nagylajosl@chello.hu

Munkatársak:

Babiczy László, Dénes Zoltán,
Gál Jolán, Holló Tibor,
Kenderessy Miklós, Matók István,
Molnár Miklós, Steiner András,
Rák József, Vagyóczky Tibor

Lapterv:

Szőke Szabolcs

Tervezőszerkesztő:

Győri Norbert, Keller Beatrix

Képfeldolgozás:

Győri Norbert

Irodavezető:

Lückl Mária

Megjelenés:

2011-ben 10 alkalommal

Szerkesztőség:

1034 Budapest, Bécsi út 141-143.

Tel.: 453-1040, fax: 453-1048

www.mediatechnika.hu

Nyomda:

Pharma Press Kft.

1037 Bp., Vörösvári út 119-121.

Tel.: +36 1577-6369

www.pharmapress.hu

HU ISSN 1585-3020

A lap megrendelhető
a szerkesztőség címén.

Terjeszti a HÍRKER Rt., a Magyar
Lapterjesztő Rt.
és alternatív terjesztők.

A Médiatechnika Magazin
megjelenését 2011-ben
a Nemzeti Kulturális Alap
támogatja.





**STÍLUS
ÉS
MINŐSÉG
2011**

TIZENKETTEDIK **HIFI SHOW** BUDAPEST WESTEND HILTON

Házi Mozi

2011. November 05–06.

HELYSZÍN: HILTON BUDAPEST WESTEND

SONY
make.believe

A mi 35mm-es világunk körülötted forog

Bármilyen legyen a Te 35mm-es világodban, a Sony rendelkezik mindazzal, amivel rögzítheted.

A gazdag filmgyártók művészeinek a kiváló képminőségű SRW-9000PL kamkorderünket kínáljuk, amely egy látványos „wow” elemmel a Sony világklasszis zászlóshajójáról az F35-ről lett mintázva.

A kis költségvetésű produkcióknak az új Super 35mm-es szuperkompakt PMW-F3-as nyújt bámulatos mozimínőséget olyan rendezőknek, akik eddig még álmodni sem mertek 35mm-es filmzésről. Elérhető most már RGB opcióval is!

A költséghatékony video gyártás eddig ismeretlen szintje az új 35mm-es NXCAM formátumú NEX-FS100-as kamkorder melyet magas minőségigényű kezdő illetve kisfilmes alkalmazásokra fejlesztettünk ki.

Lépj be a Sony 35mm-es világába, és fedezd fel a benned is rejlő lehetőségeket.

www.pro.sony.eu/35

F35



SRW-9000PL



PMW-F3



NEX-FS100E



A legjobb szolgáltatásért, ismeretekért és szakértelemért keresse fel a Sony hivatalos márkakereskedőket.
Hivatalos Sony márkakereskedők:



Rexfilm Kft. • 06 1 382 7160
Somos Broadcast Media Zrt. • 06 1 460 8050
Studiotech Kft. • 06 1 240 1444